

XI SJEDNICA SKUPŠTINE SRPSKOG NARODA U BOSNI I HERCEGOVINI

Stenogram **XI sjednice** Skupštine srpskog naroda u
Bosni i Hercegovini, održane u Sarajevu **18.03.1992.**
godine (11:10 -14:45 sati)

STENOGRAM

11. sjednice Skupštine

- 18.03.'92

SKUPŠTINA

SRPSKOG NARODA U BOSNI I HERCEGOVINI

STENOGRAMSKE BILJEŠKE

11. sjednice

SKUPŠTINE

SARAJEVO, 18. MART 1992. GODINA

SKUPŠTINA

SRPSKOG NARODA U BOSNI I HERCEGOVINI

(Stenogram II. sjednice
Skupštine srpskog naroda
u Bosni i Hercegovini
Sarajevo, 18.III.1992.g.)
(početak: 11, 10 sati)

MR MOMČILO KRAJIŠNIK predsjednik Skupštine:

Dame i gospodo, otvaram 11 sjednicu Skupštine srpskog naroda u Bosni i Hercegovini. Pozdravljam sve prisutne poslanike, pozdravljam goste i zahvaljujem se svima koji su danas prisutni na ovoj sjednici.

Ova je sjednica zakazana po hitnom pozivku i uklapa se u naše načelno opredjeljenje da Skupština srpskog naroda radi u vanrednim prilikama shodno situaciji u kojoj se nalazi.

Današnjoj sjednici je prisutan određen broj gostiju funkcionera u SDS-u i predlažem da sjednici prisustvuju, iako nisu pozvani a pošto nisu pozvani da ne učestvuju u raspravi. Ovo se ne odnosi na pozvane goste koji su za sjednicu dobili zvanični poziv.

Sjednici prisustvuje 56 poslanika i imamo kvorum da bi mogli donositi adekvatne odluke i zaključke.

Za današnju sjednicu predlažemo samo dvije tačke dnevnog reda:

1. Informacija o posljednoj sjednici Konferencije o razrješenju bosanskohercegovačke krize,
2. Poslanička pitanja.

Da li ima neko predloga za dopunu ili izmjenu dnevnog reda?

DOBRIVOJE VIDIĆ: predlaže da se dopuni s tačkom: "Rasprava o političkoj situaciji u BiH".

Predsjedavajući dodaje da bi to moglo da se raspravlja u okviru prve tačke dnevnog reda, s tim da se formuliše: "Rasprava o političkoj situaciji u Bosni i Hercegovini i Jugoslaviji."

VESELINOVIĆ predlaže da se stavi kao tačka dnevnog reda "Zauzimanje stavova Srpske skupštine o posljednim događanjima u MUP-u BiH, jer se o tome Skupština mora da oglasi i o tome zauzme stavove.

Predsjedavajući dodaje da će sljedeća sjednica Skupštine biti u petak ili subotu i da će tada biti doneseni određeni zakoni pa bi tada trebalo razmatrati i problematiku o kojoj je govorio g. Veselinović.

Predlažem da to bude u okviru "Poslaničkih pitanja", uz obrazloženje, ako neko bude mogao dati odgovor, na Veselinovićevo pitanje.

JOVO MIJATOVIĆ predlaže da se sagleda kako dalje s primjenom Ustava i Ustavnog zakona.

Još uvijek nemarne vlade, u opštinama ide teškog isto tako i u regijama. Mislim da treba da vidimo da li ima potrebe da se postavi pitanje i to da bude tačka za razmatranje "FUNKCIONISANJE I IZVRŠNE VLASTI", da se na tom planu daju određeni zadaci i zaključci.

Predsjedavajući je naglasio da će ta problematika biti razmatrana na narednoj sjednici Skupštine:

"POSTAVLJENJE ODREĐENIH RESORA, PITANJE VLADE I NAŠE VLASTI".

Inače, može biti kao poslaničko pitanje.

(PREDLOŽENO DNEVNI RED USVOJEN UZ DOPUNE)

DNEVNI RED:

1. Informacija o posljednoj sjednici Konferencije o razješenju bosanskohercegovačke krize i politička situacija u BiH i Jugoslaviji
2. Poslanička pitanja.

Predsjedavajući se izvinuo poslanicima što materijal u pisanom obliku, nije mogao biti na vrijeme dostavljen, sjednica je završena sinoć kasno i nije bilo moguće. O tome će govoriti (uz tačku prvu) g. Karadžić i g. Koljević.

U vezi političke situacije u BiH molim da u diskusiji učestvuju svi poslanici ako treba kao i gosti.

Molim g. Karadžića da uzme riječ.

Dr RADOVAN KARADŽIĆ:

Gospodo poslanici, dame i gospodo, dragi gosti izgleda da će Skupština srpskog naroda u BiH zasijedati vrlo često, a to je i prirodno jer se primičemo završnici jednom procesa, proces rastakanja Jugoslavije nije mogao da se zaustavi na granicama BiH. Kada je 1974.g. Tito rekao “Jugoslavija, te je ono što se republike dogovore” udario je kamen temeljac za labavljenje međusobnih veza i odnosa. Mi u BiH tada nismo mogli ni da sanjamo da će ta deviza početi da vlada i iz BiH, a mi smo do tada na ovom razgovorima postiglo, prvo razgovorima i zatim tehnologijom - samom činjenicom da se tako radi i razgovara, i drugo, i određenim dostignućima da kažemo Bosna i Hercegovina je ono što se dogovore njena tri naroda.

Ne treba da vas potsjećam koliko smo demonizovani u sredstvima javnog informisanja - svi Srbi a vođstvo i Stranka kao cjelina posebno zbog pominanja etničkog principa u reorganizaciji da ne kažem podjeli BiH. Tu su svi srpski poslanici ne samo Srpska stranka, nego i nezavisni poslanici bili demonizovani i optuživani iako je to bila jedna načelna saglasnost zasnovana na uvidu u realnost. A taj uvid u realnost jasno govori da u BiH postoje tri BiH koje funkcionišu nekako, a koje nisu međusobno izgubile svoje odnose.

Drugo, ne postoji jasno definisana dodirna područja.

Treće, zajednički organi su zloupotrebjeni od strane onog koji se dočepa, a mogu da kažem da se SDS—a nije mnogo nečeg dočepala od zajedničkih organa. Dakle, druge dvije strane su se dočepale prije svega vlasti u PUP-u, onda u Skupštini i Vladi pa su te zajedničke organe zloupotrebjavale.

U ovom radu osnovni problem je veliki pritisak Evrope da se riješi jugoslovensko pitanje. Veliki pritisak na Srbiju koju optužuju i za naše barikade iako ona s tim nema nikakve veze, niti smo čak nas trojica imali veze jer smo bili otputovali. A u Evropi je danas optuživati Srbe i Srbiju vrlo moderno i to nailazi na veliko odobravanje. I čitava naša Konferencija ide pod tom sjenkom ko će ispasti kriv za neuspjeh. Činilo se ponekad da ni jedna strana istinski ne želi uspjeh, a mogu da kažem sasvim slobodno da SDA nije željela ovakav ishod. Koliko juče u novinama je Mahmutćehajić (baš juče) imao jedan vrlo prljav tekst protiv srpskog naroda, da ne govorim da je mene proglasio ludakom koji hoda izvan ludnice i koješta drugo, da mape izlaze iz moje ludačke radionice i koješta. Mi smo to, naravno, Evropljanima, pokazali i pred samim Mahmutćehajićem rekli da ide taj tekst. Oni dakle, ni po koju cijenu nisu htjeli da prihvate da se BiH dijeli na tri dijela na etničkom principu. Htjeli su podjelu na više dijelova, ne nipošto na etničkom principu, i ne nipošto tri. Oni se, dakli htjeli da stvore neke srezove, da kažu, evo mi smo BiH regionalizovali ali mi smo gazde u toj BiH.

To se nije desilo.

Juče su nam postavili i nekolika zamke prihvatajući ono što je za njih neprihvatljivo, pokušavajući da nas uvjere u nekim zahtjevima kada je u pitanju centralna armija BiH, ili

eventualno reference prema JNA. Mi smo to jednom dobrom formulacijom potpuno izbjegli i ostavili za kasnije. Tako više nije bilo mogućnosti da to neko odbije, da odbija ovaj papir.

Papir je prihvaćen kao baza, kao osnova za dalje pregovore. Taj papir nije potpisan, niti bismo dopustili nešto da potpišemo do se o tome ne dogovorimo.

S druge strane prvi put su u optičaju mape koje su postale sastavni dio dokumenta. I one su podložne daljim dogovorima, ali je činjenica da smo do mapa došli i da su postale sastavni dio našeg rada.

Papir, dakle, nije definitivan i sada vam mogu pročitati nekoliko značajnih stvari.

Pozadi velikim slovima piše:

“OVAJ PAPIR JE BAZA ZA DALJE PREGOVORE”.

Ovo što je ovdje to je već postignuto i to nam omogućava da idemo dalje.

U prvoj glavi stoji:

“Bosna i Hercegovina bi bila država sastavljena od tri konstitutivne jedinice zasnovane na nacionalnim principima uz uzimanje u okvir ekonomskih, geografskih i drugih kriterija...” što nama sasvim odgovora.

U drugoj tački piše:

”... Bosna i Hercegovina će nastaviti da ima postojeće granice... i neće ni vlada BiH ni vlade konstitutivnih jedinica ohrabrivati ili podržavati zahtjeve za nekim dijelom BIH...”.

Treće:

”... suverenitet pripada građanima muslimanske, srpske i hrvatske nacije i drugih nacija i nacionalnosti koji one realizuju kroz njihovo građanske učešće u konstitutivnim jedinicama i u centralnim organima u BIH...”.

Pisalo je ovako:

”Bosna i Hercegovina će nakon nezavisnosti biti nezavisna država...” mi smo iz teksta to uspjeli da izbacimo jednom u Lisabonu, jednom u Briselu (ili ovdje) tako da u tekstu toga nema: nema: “BIĆE DRŽAVA” već “BI BILA DRŽAVA”.

Opšti principi su vrlo uopšteni i neću ih čitati i prihvatljivi za svaku zemlju na svijetu: ljudska prava, prava glasa, sloboda političkog i sindikalnog udruživanja, aktivnosti itd.

Tačka: C:

Ona obrađuje pitanje Skupštine i Vlade BiH. Mi smo rekli da Vladu nećemo tako zvati već Savjet ministara, oni su to prihvatili iako još u papir nije ušlo. Po našem mišljanju to će biti pretežno ministri koji će istovremeno biti i ministri u svojim vladama tako da će Savjet ministara prerasti u jedno koordinaciono tijelo za određeno funkcionisanje.

Skupština BiH bi bilo sastavljena od Vijeća građana koje bi direktno birali i Vijeća konstitutivnih jedinica u kojoj svaka bi imala po jednak broj predstavnika.

Skupština radeći kroz Vijeće građana i Vijeća konstitutivnih jedinica i (naš će dalji zahtjev biti: radeći uvijek u Vijeću građana i Vijeću konstitutivnih jedinica) i Vlada bi imali kompetencije da pravno uređuju, da razmatraju i usklađuju zahtjeve iz konstitutivnih jedinica i da upravljaju sljedećim poljima: centralna banka i monetarna politika, međunarodni odnosi odbrana, opšta ekonomska politika, ekonomski odnosi uključujući gdje god to prelazi više od jedne konstitutivne jedinice transport, snabdjevače energijom, gasovod, vodovod, vodoprivredu i druge o kojim treba odlučiti.

Odluka koja se odnosi na zastavu i amblem, visoko obrazovanje, religiju, odluke koje se onose na odbranu, makroekonomska politika, važna ili opšta pitanja koja se odnose na ekonomsku politiku, zatim na relacije između BiH i njoj susjednih država i drugi oblici o kojim se odlučiti bi odlučivani u Vijeću i jedinica s većinom 4/5 od ukupnog broja predstavnika. Ovo je skoro konsenzus, možda čak i više jer je, recimo, a Vijeću republika i pokrajina bilo potrebno da od 12 delegata jedne republike sedam njih glasa i da ta delegacija ima stav. To naši poslanici u Vijeću republika i pokrajina Savezne skupštine znaju, a ovdje je 4/5. Znači ako bi bilo po 50 predstavnika trebalo bi da nađu 20 naših izdajnika da bi neka odluka koja nama ne odgovara prošla. To je velika garancija da mi možemo na to računati.

Mi u daljim razgovorima hoćemo što više da ubacimo hajdema, da se odlučuje u Vijeću konstitutivnih jedinica u stvari da ako ne može pod 4/5 da se podvede pod 3/3 da je jedna stvar prošla, kada je prošla kroz jedno i drugo vijeće.

Ovdje smo prebacili ono što nam je bio Alija namjestio kao jednu minu, htio je da mi odbijemo papir kao cjelinu pa da ispadnemo krivi. On je rekao da će centralne oružane snage postojati od profesionalne vojske i podjednakom broja vojnika, sastava jedinica itd. Mi smo stavili bilješku: **STVARI KOJE SE ODNOSI NA BUDUĆE ORUŽANE SNAGE BIH BIĆE DEFINISANE TOKOM OVIH PREGOVORA. OVO SE NE ODNOSI NA POSTOJEĆU ARMIJU ČIJE ĆE PITANJE BITI RAZRIJEŠENO ODVOJENO.**

Dakle, odvojili smo to od bilo kakvih referenci od JNA, to će biti razmatrano odvojeno. Armija će ovdje ostati najmanje 5, možda i 10 godina zbog drugih stvari. A ovo s bosanskom armijom ćemo malo da vidimo jer ni Hrvatima ni nama ne odgovaraju nikakvih centralni organi koji će dalje da nas prate ili proganjaju kao što nas proganja sadašnja UDB-a (bosanska).

Sastav javnih službi u BiH će održavati proporcionalno nacionalni sastav BiH. Mi ćemo sve gdje ja nešto zajednički ići na papir, lak i javne službe, a u konstitutivnim jedinicama neka bude proporcija.

Naravno, onih 10 koji su tamo moraće se tu naći u ovim organima što je, po našem mišljenju, prihvatljivo.

Konstitutivne jedinice u BiH biće uspostavljene kako su definisane u tački:

Ovdje je dosta toga nadrobljeno, što će biti podložno daljim pogađanjima.

Skupština i vlada konstitutivne jedinice bi imala vlast shodno zakonodavstvu BiH u određenim poljima koja su gore specifikovana gdje mi takođe učestvujemo s jednom trećinom, skoro s pravom veta, da u saglasnosti s procedurom koja je gore da uređuje pravne i upravlja stvarima koje se odnose na konstitutivnu jedinicu. Naime, misli se na javne službe, eksproprijaciju imovine za javnu upotrebu, registraciju zemlje, prevenciju požara, privrednu komru, nadgledavanje, super viziju kooperativnih trgovinskih organizacija, štednih banaka i kreditnih institucija, superviziju dobrotvornih institucija, socijalnog i zdravstvenog osiguranja, konzervacije istorijskih umjetničkih, kulturnih nasljeđa; kulturne institucije: biblioteke, instituti, muzeji; upotreba zemlje, kontrola okoline, stanovanja, tržišta, puteva, hitnih službi rudarstva, lova, ribolova, prirodnih rezervi akvadukta, vodoprivrede, gasovoda, transporta u okviru konstitutivne jedinice, turizma, agri-kulture i šuma. Socijalne pomoći edukacije, škole sve do visokog obrazovanja. I mi možemo uvesti sistem koji mi hoćemo, takođe i udžbenike.

Nama spada i policija; trgovina i drugi aspekti ekonomske politike.

Toliko smo uspjeli ubaciti za sada, a kasnije ćemo neke bazičnije stvari ekonomske politike tu unijeti.

Ostalo je pitanje poreza i ko ih raspisuje. Sigurno je da će ih raspisivati konstitutivne jedinice kako to sada radi opština, ali vidjećemo da li će centralni organi raspisivati neki centralni porez, ili ćemo te organe izdržavati putem kotizacije. Oni se plaše da bi mi jednog dana zavrnuili te kvote i pare ne bi poslali za centralne organe — to misle Evropljani o tome smo takođe diskutovali.

Tu je zatim sigurnost na javnim priredbama, higijena, sport, rekreacija itd.

Svaka konstitutivna jedinica bi organizovala svoje sopstvene institucije.

Konstitutivne jedinice mogu ustanoviti i zadržati odnose i veze sa drugim republikama i organizacijama u njima pod uslovom da su te veze i odnosi koegzistentni, odnosno u saglasnosti sa nezavisnošću i integritetom BiH.

Mi smo ovdje bili predložili pod uslovom da ne nanosi štetu drugoj konstitutivnoj jedinici. Oni su nam, međutim, vrlo dobronamjerno rekli da bi to bilo lošije jer bi nas druga konstitutivna jedinica

mogla spriječiti da imamo vezu sa Srbijom, a mi nemamo svoje glasače u toj drugoj konstitutivnoj jedinici. Međutim, ako BiH pokuša da nas spriječi mi tamo imamo skoro pravo veta, jer su odnosi BiH s drugim pod četvoro-petinskim odlučivanjem. Naravno, sve ovo podrazumijeva da se druga strana pridržava procedure. Ne bude li se pridržavala procedure nema BiH, jer neće moći ni da funkcioniše.

Institucije će proporcionalno odražavati sastav i mi se slažemo da u konstitutivnim jedinicama one to odražavaju. Ako je 6% Hrvata u našoj jedinici 6% Hrvata treba da bude u policiji nacionalnoj gardi, sudstvu itd. kao što će biti i 12% Srba koji budu izvan naše jedinice.

Definicija konstitutivnih jedinica:

Ovdje je malo prošireno. Biće ustanovljena radna grupa s zadatkom da definiše teritorije konstitutivnih jedinica bazirane na nacionalnim principima i uzimanje u obzir ekonomskih, geografskih i drugih kriterija.

Mapa bazirana na apsolutnoj i relativnoj većini u svakoj opštini biće baza za rad radne grupe i biće podložna sama amandmaniranju, opravdano gore pomenutim kriterijima. Kopija mape je aneks ove izjave.

Polazne odredbe:

Prema definiciji konstitutivnih jedinica za potrebe budućeg aranžmana u saglasnosti s tačkom (što sam već pročitao) ove izjave biće podnesen ustavni zakon za promjenu Ustava o namjeri da se dadnu efekti ovih principa i taj će zakon biti pripremljen i podnesen Skupštini što je moguće prije. Moraće da se potvrdi na referendumu naroda pod internacionalnom kontrolom. Mislim da je SDA prihvatila da su tri konstitutivne jedinice nadajući se da bi sve to palo na referendumu. Međutim, referendum mora da se usaglasi: pitanje, način, odlučivanje. Mi smo tu potpuno jasni kako referendum mora da izgleda i sve to nema onu kočnicu koju je mislio g. Izetbegović da ima kada je prihvatio ovaj papir.

To je papir. Sva je suština u tome da je probijen PRINCIP DA JE BIH NEDJELJIVA (TO NIJE TAČNO) PO ETNIČKOM KRITERIJU. NIJE TO TAČNO. TAČNO JE DA JE DJELJIVA BAŠ PO ETNIČKOM KRITERIJU.

Probijen je princip da neće biti tri konstitutivne jedinice, jer pokušaj da će ih biti nekoliko ili jedan broj bio je u stvari pokušaj da se kasnije stvore srezovi i da se kaže: evo, ovo su konstitutivne jedinice BiH.

DAKLE, BIH JE DJELJIVA PO ETNIČKOM KRITERIJU I DJELJIVA NA TRI.

Sve ostalo je pitanje tehnike, onoliko kompetencija koliko oduzmemo centralnim organima i to smjestimo u konstitutivne jedinice. Mi inače veoma brzo moramo ići u konsolidovanje naše državne jedinice i njeno funkcionisanje, uz zadržavanja potpuno otvorenih pitanja graničnih

područja koja moraju da se usaglase i poštuju volju naroda jednog sela ako hoće da pripada ovom selu koja mu je geografski bliži ali je etnički dalje. To pravo će morati da se poštuje i granica će morati da bude prilično šarena.

Ovo je, dakle, osnova i baza za dalje razgovore, a ne definitivni papir i molim g. Koljevića i g. Krajišnika da nas i oni upoznaju, a zatim bi bile najbolje da idemo na pitanja i odgovore.

PROF. DR NIKOLA KOLJEVIĆ:

Dame i gospode, dozvolite mi da dam jednu opštu ocjenu situacije, naše političke situacije na osnovu niza konkretnih utisaka koje smo imali u svakom slučaju i dugog rada, a koliko efikasnog to je na vama da prosudite.

Mislim da bi bilo dobro da svi imamo na umu opštu sliku šta smo dobili gdje se nalazimo, i u prvo, radu da iz toga zaključimo šta nam je činiti.

Ako gledamo situaciju u kojoj smo bili a to je mislim u prvom redu pravo istorijski relevantno poređenje: sadašnjost porediti s prošlošću; mi smo dobili svoju nacionalnu državu unutar BiH. Dobili smo suverenitet odozdo, dakle izvorni u konstitutivnoj jedinici, dobili smo odnos između Vijeća građana i Vijeća republika koje nam odgovara, dobili smo ono četiripetinsko usaglašavanje, za koje mislim da je vrlo zanimljiv instrument jer može biti sredstvo za dalje proširivanje kompetencija skupština konstitutivnih jedinica. Ako dođe do zastoja rada mislim da je prirodno očekivati da će se onda te stvari prenositi na skupštine ovih jedinica. Dobili smo usaglašavanje kao metod u, da kažem, saveznoj skupštini što je za nas vrlo važno. Dobili smo i lokalnu policiju.

Ima niz stvari koje bi mi željeli a koje nismo dobili. Neke od njih, po mojoj najodgovornijom procjeni nećemo ni dobiti. I mislim da sada niko ne može prognozirati ovdje kako će izgledati sastav oružanih snaga: da li će to biti pojedine garde zašto se Hrvati zalažu, ili će biti zajednička bosanskohercegovačka vojska koja će biti minimalna i u kojoj će biti paritet. Ni to sa sigurnošću ne može da kaže.

(Upadica dr Karadžića: Nemoj biti toliko depresivan, zašto smo odložili nego da ne bude jedinstvena. Mi i Hrvati nećemo i ne može biti jedinstvena)

Izgleda da dr Karadžić garantuje za Hrvate, kaže u nastavku prof. dr Koljević i ističe da nije depresivan. Hoću samo da budem realan, i dr Karadžić nije sačekao moj drugi dio izlaganja.

Meni se čini da smo jako mnogo dobili ako poredimo s onim što treba; gdje smo bili i drugo, mislim da je to izvrsna pozicija za naš dalji rad u godinama koje su pred nama. Ukoliko želimo da ostvarimo svoja prava i ona prava koja ovdje nisu zapisana, a prava koja se mogu braniti u demokratskom svijetu koja ne idu na štetu drugih. Jer, mi smo imali osnovni politički problem koji će nam sada biti daleko lakši: jedna strana je htjela dominaciju, druge strane su htjele ravnopravnost. Mi smo dobili najosnovnije elemente za postizanje ravnopravnosti.

Ali moja osnovna poenta je u ovom: da smo dobili dobro polazište i ja neću unaprijed da obećavam niti mogu po mojim dosadašnjim iskustvima da će se sve dobiti, ali mislim da će se jaki puno dobiti radom u okviru ovih institucija. Da je to odlična polazna tačka za jedan konstruktivan život i rad.

To je bila moja umetnuta rečenica: da ne mislim da ćemo sve dobiti.

Ako se vi složite da mi sve ovo odbacimo, a da tražimo maksimalistički pa da krenemo drugim putem, ja vam neću stajati na tom putu.

Moja procjena je obrnuta.

Moja procjena je da smo mi dobili dosta, da ćemo dobiti još nešto, a naročito da ćemo dobiti svojim budućim radom, a ne samo dogovaranjem u Parlamentu i donošenjem papira koje ne možemo providiti. Ili ih ja teško provoditi.

Mene ovdje jako interesuje rad a ne parlamentarno dogovaranje koje sa ne može ostvariti pa bih naglasio da mislim da moramo više raditi i imati pametu, a ne praviti proklamacije. Pred nama je jedna vrlo teška institucija u ovakvoj situaciji – a to je referendum.

Delegacija EZ je pomenula referendum kao izjašnjavanje po ovakvom konceptu BiH što je u krajnjoj liniji jedna demokratska institucija koja se ne može odbiti koju i ne bi trebalo odbiti. Jer, ako narod zaista ne želi ovo što mi želimo onda je to njegova volja, a naša je pretpostavka dokazana, uostalom, na plebiscitu da narod to isto želi.

Vi znate za referendum ako se posmatra konkretno da su osnovna stvar mediji. Na kraju sinoć ponovo smo imali razgovor o televiziji kao i dva predloga: šta se može uraditi odmah i šta na duže staze. Bio je pominjan i sastanak predstavnika stranaka sa Televizijom i da se vidi šta se odmah može da uradi. Mi imamo ministra Ostojića i predložio bih da se to tokom današnjeg dana organizuje. Jer, pitanje referenduma biće pod jedan, najprije će zavisiti od toga kako će biti formulisano, da li će biti prezentirano čitavo ovo ustrojstvo jasnosti i drugo pitanje medijske borbe. Zato bih predložio da danas izaberemo ili nekog zadužimo za novinarski marketing koji bi uključio i naše dopisnike listova izvan Republike tako da bi se organizovano i sinhronizovano djelovalo na ovom medijskom planu.

Mislim da su to sada prvi zadaci što sa tiče pripreme za referendum. Naravno, pomenuti su i drugi još konkretniji zadaci ali su drugi ljudi zaduženi o tome da govore.

MR MOMČILO KRAJIŠNIK:

Istina je da mi nismo u dobroj situaciji. Da ovo nije gotov posao. Istina je da imamo dosta dug put do ostvarivanja svojih ciljeva, imamo neizvjesnost i da li ćemo ostvariti sve što želimo.

Kako sam ja vidio ono što smo postigli i šta je moj dojam iz razgovora i da sa može postići?

Prvo, šta smo postigli: postigli smo, po mom mišljenju, osnovnu stvar da su oni pristali da se BiH treba da podijeli po etničkom principu i da to budu tri nacionalne jedinice. U nevezanom govoru su pristali da se ono zove države, republike. To govorim za EZ koja je izvršila jak pritisak na SDA da to prihvati.

Pošto to nije bilo dovoljno mi smo insistirali da se nađe u ključ kako se podjela treba da izvrši. Rekli smo da to bude popis iz 1981. ili 1991. g., htjeli smo da izvučemo kartu, da je ponudi SDA jer su stalno govorili kako nemaju karte, kako je karta utopija, kako je to nešto što je van pameti itd. Postigli smo to da su Muslimani dali kartu misleći da će nam propasti jer su uzeli manje teritorije, te koje pripadaju srpskom narodu. Mi smo rekli da je to odlično. To je teritorija koja je po SAD–u nesporna. Ima karta HDZ-a a ima i naša. Mi svoju kartu nismo dali jer je kako iz SDS-a zaboravio, preklopili smo te dvije karte i rekli ovo što je nesporno to je srpsko. O ostalom, idemo u raspravu. Postigli smo jedino da su Muslimani dali sve ono što su mislili da je nesporno, a to je dosta veliko. Mahmetćehajić koji je davao neke savjete rekao je da to budu komisije, referendum itd.

Pošto se opština može korigovati mi smo već izvršili korekcije i sve ono što je srpska teritorija mislimo da bude u našim opštinama, a što bude stvar razgovora, razgovor će biti u tom smislu da se ona vodi da vidimo kuda ćemo svoju kartu povlačiti.

To je najveći uspjeh, i mislim da su Muslimani nevoljno to prihvatili jer su nam podmetnuli “bambu”, kako reče g. Karadžić nevezano da hoće da imaju svoju armiju. To nam je bila najteža stvar.

Prvo, htjeli su nas da zavade s armijom, da kažemo da smo mi ti koji hoćemo bosansku armiju da bi dobili tri nacionalne države, i to je vješto izbjegnuto i rečeno da se ovdje ne tretira JNA. A pitanje oružanih snaga BiH biće raspravljeno u narednom periodu.

Zašto su to prihvatili ni danas mi nije jasno. Vjerovatno da ih je g. Kutiljero pritisnuo da kažu: morate ovo prihvatiti jer smo mi dokazivali da su oni nevezanu stvar tamo stavili da bi razgovore minirali.

Druga stvar za koju mislim da smo uspješno dobili to je da mi ništa nismo prihvatili. Nismo prihvatili ništa što su oni htjeli.

Oni su ovdje napisali: centralnu banku, prihvatili armiju i sve ostalo. Mi smo rekli jednom rečenicom - da je ovo materijal za buduće razgovore, dobar materijal.

Osnovna stvar koju smo još uspjeli jeste da smo u početku razgovora rekli šta je odluka Skupštine srpskog naroda u BiH. Moram reći da sam se prijatno iznenadio kada su shvatili da je to kategoričan stav, da žele maksimalno da ispoštuju naše zahtjeve, govoreći vi ćete to dobiti ali nemojte na taj način to govoriti. To treba ipak reći drukčije da bi se ovaj papir postigao.

Njima ne treba vjerovati ali je osnovno da su psihološki pripremljeni da Srbima rješenje ne mogu nametnuti. Tu je uspjeh, ne u onom što obećavaju.

Šta je problem?

Mislim da je problem što po svaku cijenu hoće da budu međunarodno priznati kao BiH. Oni hoće da to bude država.

U tom smislu bilo bi dobro strateški učiniti jednu stvar: početi ovo što smo se dogovorili: etničko razdvajanje na terenu. Početi utvrđivati teritoriju, a kada se teritorija utvrdi onda je stvar dodatnih razgovora kako će čija vlast da funkcioniše. Da li će to biti pošteno politički ja to ne znam, kažu da u politici nema puno poštenja, i ako to bude nepošteno biće na dušu srpskom narodu. Ali mi ne možemo prihvatiti državu onakvu koju neko zamišlja u glavama SDA.

Ja sam takođe shvatio da je SDA veliki poraz shvatila time što je prihvatila tri nacionalne države, da su pokušavali da se izvrđaju i da u tome nisu uspjeli sa pitanjem armije i ostalim.

Ima niz neriješenih pitanja: ekonomskih i ostalih problema. Mi smo sve načeli, ni na šta nismo stavili tačku. Ako budemo uporni stabilni i postojani, nadam se da možemo ostvariti mnoge funkcije koje će postojati u nacionalnim jedinicama i ništa ne završavati dok ne postignemo svoj cilj. Zato bi bile dobre vaše sugestije.

Ako tako mogu da kažem mnogo sam zadovoljniji poslije ovog razgovora nego kada smo bili u Briselu, jer sam i kod njih osjetio klimu kako smatraju da je ova Skupština ta koja će staviti tačku, a ne EZ.

To su moji dojmovi.

Za ono što je napisano, a biće njihove propagande, no smatrajte da je usvojeno. Rekli smo i da vrše propagandu koja je kontraproduktivna dogovorima.

Šta će oni doživjeti od svog naroda mi ne znamo, ali u svakom slučaju ni jednu odredbu koju smo donijeli na ovoj Skupštini nismo prekršili niti smo popustili i prihvatili. Ostvarili smo ono za šta smo dobili od Skupštine.

Ja bar tako mislim. Volio bih da bude kritika pa da sastanak koji će biti 30. i 31. marta da bude uspješniji.

Hvala lijepo.

DR DRAGAN ĐUKANOVIĆ:

Gospodine predsjedniče, gospodo iz Predsjedništva, dame i gospodo poslanici, potsjetio bih vas na jedan naš zajednički sastanak ovdje u ovoj sali kada smo se dogovorili o formiranju Skupštine srpskog naroda BiH: razgovarali smo o ratu ili miru. Jedan broj diskutanata je bio za ratnu opciju, ali je prevladao razum i dogovorili smo se da političke probleme u BiH rješavamo mirnim putem (naše probleme) jer za to imamo i dovoljno snaga pameti.

Jedan broj diskutanata, među kojim sam bio i ja, rekao je da Bosnu i Hercegovinu treba federalizovati, zatim je konfederalizovati.

Ovi razgovori koji su ipak poprimili jednu dozu optimizma za srpski narod u BiH, pogotovo poslije sarajevsko sesije, gdje su pregovarači uložili silan trud što će narod znati da cijeni; mislim da se istorijski tok srpskog naroda ne može prekinuti u BiH. Istorija će to pokazati da li za deset, dvadeset godina, možda tome nećemo biti ni svjedoci ali će pokazati. Ali srpski narod u BiH kao i srpski narod koji živi u Hrvatskoj živjeće zajedno u istoj državi sa Srbima iz Crne Gore i Srbima iz Srbije.

Iz ovih političkih redova SDS-a ili drugih stranaka i vanparlamentarnih stranaka koje su evidentno stale na stranu Jugoslavije potekle su brojno inicijative. Inicijativa srpske strane bila je i ovaj Konferencija o BiH koja očigledno daje rezultate. Iz BiH je krenula inicijativa o očuvanju kontinuiteta Jugoslavije i vjerovatno dobrim dijelom zahvaljujući i Konvenciji o Jugoslaviji 3. januara Srbija i Crna Gora su dobile određenu potvrdu za stvaranje zajedničke države koja nama ovdje može da bude nukleus oko kojeg se u budućnosti moramo okupiti.

Ja bih zaista podržao napore pregovarača. Mislim da se vidi na kraju puta kojim su krenuli uspjeh sa srpski narod. A ono što bih ovdje htio da kažem a već se dešavalo i najvišim funkcionerima srpskog naroda u BiH, pa čak i predsjedniku Skupštine srpskog naroda BiH, da na javnom mjestu kaže da nema Jugoslavije. Znae, ostavimo mi onim koji rasturaju Jugoslaviju da govore ima li ili nema Jugoslavije. Oni koji kažu da nema Jugoslavije boriće se da je ukinu, pa kada to urade u UN onda ćemo i mi vidjeti da nema Jugoslavije. Ali ni tada ne moramo priznati jer Jugoslavija je država u koju se mi moramo kad tad uključiti.

U budućnosti govorimo samo o položaju srpskog naroda u BiH i utvrđivanju njegovog nacionalnog suvereniteta na njegovoj suverenoj teritoriji. Radimo i dalje svim političkim sredstvima, demokratskim i mirnim putem na učvršćivanju političkih veza sa zajedničkom državom Srbijom i Crnom Gorom. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI M. KRAJIŠNIK:

Zaboravio sta jednu stvar koja je vrlo povoljna za srpski narod a raščišćena je: to je da srpski narod BiH ima pravo da ostvaruje veći broj veza za Srbijom, To je sankcionisano na taj način: veze su te koje su dozvoljene. A dozvoljeno je sve ono koje nam neko može uskratiti. A uskratiti nam može samo cijela BiH ako ima 4/5. Znači imamo potpuno pravo slobodne političke, kulturne, ekonomske i bilo kakve druge veze sa Srbijom, Crnom Gorom i ostalim s kojim želimo da ih uspostavljamo.

To je taj dojam koji sam bio zaboravio.

POLOGOŠ:

Da li je ostvaren osnovni cilj koji je postavljen ovdje na Skupštini: konfederalizacija na etničkom principu?

To je bio minimum ispod koga se ne može ići.

To ne mora biti ostvareno iz ovog papira, ali da li ste omogućili da se u budućim pregovorima dođe do tog cilja?

DR RADOVAN KARADŽIĆ:

Tačna je primjedba g. Pologoša da se to ne mora da vidi iz ovog papira.

Sva vrijednost ovog papira jeste u tome što je dao neka dostignuća na tom putu a što nije definisano ni završeno. Mi mislimo da ćemo da ostvarimo ono oko čega je bila borba: pitanje kvaliteta. Da postignemo kvalitet tri BiH.

Sada je pitanje kvantiteta, gdje je i pitanje federacije i konfederacije. Koliko funkcija ima konstitutivna država, a koliko zajednički organi.

U tom smislu mi smo prešli rubikon, kako mislimo. Ono što je do juče pisalo u "Oslobođenju" blateći nas da ne može, sada se vidi da može. A dalje je pitanje kvantiteta: koliko ćemo funkcija obezbijediti da konstitutivnu jedinicu: u praksi i zakonodavstvu. Prije svoga u praksi gdje Srbi jako kasne.

Tu su Hrvati otišli daleko. Ništa ne traže da se završi, ali su svojoj vojskom zaposjeli područja BiH koju smatraju svojom (HOS). Čak su oko Vlačića vrlo korektni i kažu, ne, ne, ovo je selo srpsko, vi idete u Krajinu, vi nas ne zanimajte. Oni, dakle, na terenu rade mnogo više nego mi.

Mi ćemo sada na terenu morati vlast potpuno da uspostavimo jer smo dužno prema građanima koji tamo žive i srpske, i muslimanske i hrvatske nacionalnosti da obezbijedimo mir. Onda ćemo

kroz dogovore postići maksimum koji se može, i da li je to Ustav iz 1974.g. ili nije, ali u ovoj fazi je tu negdje naše strategija da idemo u raspodjeli kompetencija.

Naša politička (amaterska) filozofija je ostvari što danas možeš ostvariti na način da stvoriš prilike da ih sutra ostvaruješ. Dakle, ostvariti što se može - plus prilike.

LJUBO BOSILJČIĆ:

Imam pitanje za dr. Karadžića:

- na početku je rekao: proces rastakanja Jugoslavije se nije mogao da zaustavi na granicama BiH.

Mislim da je to tačno.

Zbog čega smo onda raspisivali plebiscit?

PREDSJEDAVALAJUĆI KRAJIŠNIK:

Mi nismo uradili ništa suprotno onom što je usvojeno na Skupštini srpskog naroda u BiH niti na plebiscitu. Sve ovo su etape da bi se ostvario cilj.

DR KARADŽIĆ:

Mi nismo raspisivali plebiscit da bi zadržali Hrvatsku i Sloveniju u Jugoslaviji već srpski narod u Jugoslaviji.

DR BELI:

Moje je pitanje u vezi referenduma i kada će se održati formulacija pitanja ili da li će biti referendum naroda, ili građana da nam opet podvale?

Pomenuti su i mediji. Zato mislim da sve što se dogovorimo mora da ide svom silinom u javnost, posebno u područja gdje smo mi Srbi u nekoj manjini a gdje možemo da ostvarimo ono što će nam maksimalno odgovarati.

Moramo biti svjesni da Srbi koji trenutno drže vlast po preduzećima, privatnim ili društvenim, još uvijek kalkulišu. Njih moramo uključiti jer i dan danas oni igraju na dvije karte: bosansku koja im je sigurna, a ponašaju se kao Srbi i ko vele ako se stvori neka srpska država da će se ubaciti i prošvercovati kao Srbi.

U tkz. nedefinisana područja trebalo bi da idu stručne ekipe, da se okupljamo i da radimo svoj posao. Da ne radimo ishitreno, kao što se desilo u Bosanskom Brodu gdje smo formirali srpsku opštinu i dođu HOS-ovci i "Zelene beretke" i kažu da to ne može. Odnosno ako će se to desiti da i mi pripremimo naše jedinice, da kažemo to su naše teritorije i prije nego ih proglasimo dovedemo hiljade naoružanih ljudi koji čekaju u pripravnosti.

PROF. DR MILOJEVIĆ:

Čini mi se da bi jedan od ciljeva današnjeg sastanka trebalo da bude da ocijenimo ove pregovore i dostignuća.

Što se tiče pregovora čini mi se da ocjena može biti pozitivna iz jednostavnog razloga što možemo u stvari biti zadovoljni upornošću naših pregovarača da ne odstupa od osnovnog strateškog cilja. Vjerovatno je to završetak onog strateškog cilja: konfederalna BiH.

Ali u budućnost se valjda ide sitnim koracima, ne može se odmah skočiti na konfederalnu BiH. I ovo što smo ostvarili sigurno je jedan korak naprijed na tom cilju. Zbog toga ja nisam oduševljen, ali sam zadovoljan iz jednog razloga što smo, izgleda, izborili da se srpski narod u BiH tretira s jadnog istorijskog stanovišta, A istorijsko stanovište je da, i to je možda pogled u budućnost, države sve više postaju nacionalne, da državo postaju sve manje. Da se poštuje suverenitet naroda, da je to baza naših pregovora i našeg strateškog cilja koji smo postavili da mi kao jedan istorijski narod, a naravno ne oduzimajući to pravo i drugima, imamo pravo na svoj suverenitet, na svoju državnost. To se u ovim razgovorima i pokazuje.

Ono što bih možda preporučio za neku sljedeću fazu pregovora, a slažem se da se sve to ne može izvršiti u pregovorima i u parlamentarnom odnosu, je da ukoliko želimo da napravimo sljedeći korak i ojačati naše pregovarače u tome je do ovo što se postiglo juče i prekjuče da malte ne pretvorimo u faktičko stanje što je moguće više za 15 dana. Ako to uradimo, da tri atributa stoje u državi: vojska, policija, teritorija se podrazumijeva, i finansije. To znači vlast nad svojim materijalnim dobrima i vlast ljudi da tu vlast drže, to su ti atributi koje treba što prije da postignemo. I u mjeri koliko to postignemo mi ćemo napraviti korak naprijed i naši pregovarači će imati novu bazu za pregovore.

Ukoliko to ne ostvarimo ostaćemo na postojećoj bazi koja neće nuditi mogućnosti za nekakav sljedeći korak u uspješnosti.

Dakle, predložio bih da na sljedećoj sjednici Skupštine na neki način već imamo konture za pregovore, ali konture svoje buduće države Republike Srpske Bosne i Hercegovine.

PROF. DR. BILJANA PLAVŠIĆ:

Na prvi momenat gledajući sve ovo hoću da kažem da se možda nije postiglo, ne mnogo, mnogo se postiglo, nego nije se postiglo ono što smo mi željeli. A recite mi molim vas, kada se u životu može da postigne baš 100% što se želi!?

Treba da budemo realni.

Može se prigovoriti i ovako: da smo sa zaletjeli pa smo proglasili Republiku Srpsku Bosnu i Hercegovinu pa smo sada morali niže da idemo. Da to nismo uradili pitanje je s kakvih pozicija bi mogli da nastupimo u ovim razgovorima.

Onaj naš maksimalni zahtjev koji su postigli pomogao nam je da se i pokrenu razgovori o BiH, da idu u ovom pravcu. Mislim da kažem da to nije bilo nikakvo zalijetanje, mislim da je bilo vrlo dobro smišljeno i sada nemojmo da shvatimo da smo s maksimalističkog sišli jako nisko. Ni govora! Jer, da nismo postavili ciljeve tako visoko ne bi došli do nivoa dokle smo došli.

A do ovog nivoa se došlo mukotrpno.

Našim pregovaračima jedino bih preporučila da u daljnjim razgovorima nastoje naći neku formulu, da nam što više otškrinu vrata u pravcu da se možemo povezivati što više sa srpskim zemljama i sa Jugoslavijom. A to je jedno veliko umijeće, veliki zadatak našim pregovaračima. Naravno i članovima Skupštine jer će ovdje dobro doći svaka ideja. To se mora izvesti na jedan diplomatski način, da se ta otškrinuta vrata što više otvore.

Mislim da je to ključno što bi u narednom periodu trebalo napraviti.

Ovo što je rečeno: da treba faktičko stanje osigurati na terenu jeste, ali u ovom papiru koji će se sigurno modifikovati nakon sljedeće runde razgovora, ako na neki način može da se uvede neka formula, da se ostvari neka mogućnost kako bi osigurali to povezivanje, to bi bilo dobro. Na taj bi se način korak bliže približili onom za šta smo se pebiscitarno opredijelili.

DR. KARADŽIĆ:

Još se u stranim krugovima govori o formuli 2+2+2 i ako bi tako bilo onda bi mi zaista bili najveći dobitnici od ovog procesa. Ako bi uz Srbiju i Crnu Goru, konfederalno u cjelini bili vezani još Makedonija i Bosna i Hercegovina, pri čemu bi Hrvatska i Slovenija imala skoro nikakve veze po sopstvenoj želji.

SRĐA SRDIĆ:

Gospodine predsjedniče, dame i gospodo, mi smo maločas čuli od naših pregovarača: od g. Karadžića da smo ipak u ovim pregovorima uspjeli nešto više nego do sada, od g. Koljevića da baš nije potpuno zadovoljan s onim što smo uspjeli i na kraju od g. Krajišnika da su nam ponuđene i neke karte (mape) od strane SDA i HDZ.

Moj je predlog ukoliko se može u toku ovog današnjeg dana da naprave foto-kopije, da se ovaj materijal umnoži iz koga su naši pregovarači izlagali i da nam se to podijeli kako bi na terenu mogli imati više uvide u pregovore. Vjerujem da bi našom pomoći pomogli i našim pregovaračima da u tome još možda više uspiju.

Imao sam priliku kod g. Krajišnika da vidim neke ponuđene karte od strane HDZ i SDA, one su već označene. Ja sam poslanik iz Prijedora i mogu da kažem da je Prijedor potpuno zasjenčen kao opština koja pripada Muslimanima. A Prijedor je opština koja sigurno i povrh popisa i izbora pripada Srbima. Njima pripada iz razloga što teritorija opštine, odnosno zemljišta, skoro više od 70% nalazi se u srpskim rukama. Zato bih molio da se po mogućnosti ponuđene karte i materijal umnože i dostave svim poslanicima. Jer, vjerujem da bi svojim ispravkama pomogli našim pregovaračima.

DR. KARADŽIĆ:

Molim da mape uopšte ne uzimamo ozbiljno. Mape su nam bile važne da uđu u opticaj, da piše da će biti baza za rad.

PROF. DR KOLJEVIĆ

Ja sam se javio samo za repliku i pokušaću da budem malo energičniji. Ono što se dr Karadžiću činilo da sam ja depresivan, ja sam jednostavno umoran. Ostali smo dugo do jutros, i hoću da ispravim mali utisak.

Ne da sam nezadovoljan, ja sam prezadovoljan kako je bilo, da smo dobili glavnu stvar s kojom su nas najviša varali. Juče je bilo u pitanju da li će uopšte biti tri i čitava njihova igra sa tri. Vi ste vidjeli kakvu su propagandu razvili u međuvremenu. I mi smo rekli da nećemo razgovarati dok ne kažete tri.

Dakle, da samo ispravim svoj utisak: lično sam prezadovoljan.

Htio sam da kažem da mi sa čini da nešto što ćemo moći dobiti moći će daleko više da bude nastavljeno kada imamo svoju policiju (ne znam zašto baš s policijom polazim) ako imamo svoje škole, slobodne ekonomsko veze, ako imamo svoje teritorije, svoju skupštinu, svoju vladu. Imamo formulu kroz koju možemo ostvarivati svoje veze sa Srbijom. Biće pitanje sadržaja koji ćemo staviti.

Da ne mislimo samo parlamentarno: šta nam je dato - to je to, ili da se parlamentarno može dobiti nešto mnogo više.

Dr Karadžić je objasnio: ako imamo veze sa Srbijom, s drugim republikama i organizacijama: ekonomske, političke i druge, obezbijedenje sa 4/5 da se mora dokazati da su štetne – to je jedno ogromno područje. Mislim da će strašno zavisiti od nas.

Želim takođe da se zahvalim prof. dr Milojiću i kolegici Plavšić: molim vas da ne upadnemo u jednu grešku. Ono što smo do sada politički radili uključujući i upućene telegrame i nismo znali da li ih šaljemo uzalud: o osnivanju i proglašavanju ove Skupštine, itd. da toga nije bilo u pregovorima ne bi imali početne pozicije. To tako treba shvatiti. To je bilo i naš plebiscit za Jugoslaviju. To nikako ne znači da ćemo napustiti svoje težnje, težnje Srba za ujedinjenjem, ali je to pitanje vremena. A ovdje je tome otvoren proces.

Htio sam da kažem da je to sada u našim rukama, da ne treba da padamo u greške. Neki dan sam bio u Hercegovini gdje su me ljudi prozivali. Dobro, glasali smo za Jugoslaviju, a vi sada nešto unutar Bosne. Glasali smo, jer je to bila naša politička borba, tada je to bilo moguće i dobro je što smo to napravili. I to sada možemo da iskoristimo ovako, a ne onako. Možda ćemo u budućnosti i onako.

DR DRAGAN KALINIĆ:

Juče su ponovo pokušali da sklone nezavisne poslanike. Međutim, mi smo počastvovani pozivom g. Kutiljera lično i onda smo došli tako da je on ovog puta prekratio cijelu stvar, a to saopštavam zbog toga što od prekjuče naši pregovarači mogu da računaju na sasvim izvjesnu podršku jednog dijela iz opozicije. Konkretno g. Pologoša iz SPO-a, nas nezavisnih poslanika i sa zadovoljstvom saopštavam i g. Kecmanovića.

Nije to zgorega kada se sklapa jedan mozaik različitih pritisaka na g. Kutiljera da bi neke stvari konačno shvatio.

U vezi s tim hoću da kažem da mi se čini da je konačno shvaćeno da nema nikakvih šansi da se riješi BiH kriza ukoliko se ne razumije da je etnički princip taj koji trenutno upravlja političkim događajima u BiH. Mislim da je to krupan uspjeh ovih pregovora i kao rezultat toga je vjerovatno proistekla ta saglasnost da u BiH ne postoje nikakve ekonomske i slične regije već da postoje tri konstitutivne države koje čine buduću, novu BiH državu, ili konfederaciju.

Drugo što mi se čini da je g. Kutljero sa svojim saradnicima shvatio, a nama je jako važno da on shvati dosta stvari jer je konačno i autor brojnih papira, to je da je konfederalizacija u toku, da Konferencija može trajati još mjesec, dva ili godinu dana, ali proces konfederalizacije BiH se okončava. On je shvatio da Hrvati pravnički vojnički zaokružuju svoje teritorije, da iste namjere imaju Srbi a onda predpostavljam da ni Muslimanima drugo ne preostaje.

Razumio je da konfederacija je minimum ispod koga pojedine grupe pregovarača, konkretno Hrvati i Srbi ne mogu da idu jer smo ga suočili s drugom činjenicom: ako obori koncept konfederalizacije BiH (od sada pa u buduću) da će se susresti s procesom secesije unutar BiH. Mi smo rekli da će se to desiti sa Krajinom, sa Istočnom Hercegovinom, a još nisam siguran da se to neće desiti jer uticajne gospode iz Krajine nema i bili bi dobro da se o tome danas obavijestimo. Ali može mu se desiti da ostane bez pregovaračkog tima: Koljević-Karadžić-Krajišnik, da možda više ni s kim nema pregovaranja.

Sve u svemu, lično ocjenjujem ono što su naši pregovarači uspjeli da postignu jednim značajnim uspjehom i fazom u daljim pregovorima i nabijanje cijene za srpske interese.

U vezi s tim molio bih g. Ostojića da se pod hitno demantuje jedna vijest koja se jutros čula na radiju s kojom sam bio jako rezigniran: rečeno je da su Karadžić-Izetbegović-Boban potpisali dokument po kome je BiH definisana kao država organizovana u regije.

Iz ovog što ste nam danas saopštili vidi se da je to jedna krupna laž, i to se mora demantovati!

To je leglo u glave ljudi i mora se sve učiniti da se objasni da to nije tako.

Zbog toga se posebno slažem s idejom g. Koljevića da se formira jedan poseban novinarski marketinški tim. I pošto je ovo zatvoreno sastanak predlažem da mi naše novinare "kupimo", oni imaju svoju cijenu koju jako dobro znaju Alija Delimustafić, Izetbegović, Ključić i ostali. Mi našim novinarima treba da ponudimo tu cijenu da bi oni radili za nas određenu vrstu posla kao i druge vrste usluga da bi sačuvali za sebe ono malo novinara što imamo u tim medijima iz sredstava informisanja, a koji bi bili skloni da za nas rade.

Ma sličan smo način i mi unutar opozicije (ovaj dio opozicije) razmišljali vezano za armiju i policiju. Konkretno, ja sam predložio da se pitanja armije u BiH potpuno skine a dnevnog reda, da se BiH u vojničkom smislu demilitarizuje. Jer, ne vidim kako bi u jedinstvenoj armiji mogli da funkcionišu HOS-ovci i recimo, šešeljevci primjera radi. Ili nešto slično tome. Dakle, demilitarizacija u vojničkom smislu. Nema jedinstvene armije niti ima nacionalnih armija, ali pod hitno je potrebno formirati nacionalne policije, nacionalne garde koje će završavati civilne poslove na našim teritorijama, uz neku mogućnost da možda postoji koordinacioni ili centralni policijski biro na nivou BiH.

Ja ovdje ponavljam ne znam voć po koji put: gubim velike iluzije vezane za dosadašnju JNA i ja je sada nazivam samo: armijom. Jer, više zaista nije jasno čija je.

Nakon izjava koje smo čuli nakon naših barikada: o odmetnicima, o drumskom razbojništvu i sličnim stvarima koja su izašle iz usta vrlo uticajnih generala i komandanata, nakon informacija koje mi imamo da nemaju želju da nas pomognu u ovoj bici koju bijemo u Hercegovini i slično, mislim da moramo u najkraće mogućem vremenu raščistiti račune, jer će nam se u trenutku proglašene nezavisnosti desiti da će sigurno 50% muslimanskih oficira zajedno s jedinicama i opremom koju imaju preći na stranu Alije Izetbegovića.

Imam informacije da se jako koketira od strane SDA sa sadašnjim armijskim sastavom koji je u sendviču, ne zna šta će i kako će. Zato moramo na jednoj sjednici koja ne mora da bude u ovim prostorijama, ili čak ne treba da bude u Sarajevu, da te stvari raspravimo što prije. Nemojte da dođemo u situaciju da protiv ove armije na koju smo se oslanjali mi moramo ratovati ili da ona nama onemogućava ovo što smo namjerali da napravimo.

Vežano za ideju o referendumu i ponovnom vraćanju cijele ove stvari na parlamentarnu raspravu, ja znam a zna i g. Karadžić i ostali to je ideja koja je proistekla iz usta Alije Izetbegovića neki dan i koju su, nažalost, na sastanku s opozicijom brže bolje dočekali Muhamed Filipović i Mirko Pejanović. Oni su zapjenušano tražili da se pod hitno sprovede referendum u BiH o tome hoćemo li BiH podijeljenju na kantone ili jedinstvenu BiH, i da se sve ponovo vrati u Parlament, koji kako znate više ne postoji koji je paralisan. Mi smo intervenisali i rekli g. Kutlljeru da je to sijanje novih iluzija i da Evropa ne smije učiniti grešku kao što je napravio Badinter tražeći referendum za BiH jer to proizvodi nekih hiljadu novih problema i tragedija.

Nisam siguran da je to sjelo u glavu.

Prihvatom referendum kao demokratsko dostignuće, prihvatom činjenica da nas Evropa gleda kroz referendum, ali nemojte da u ovaj referendum uletimo na način kako nam je priređen prošli referendum. Odgađajmo to maksimalno. A o raspravi u Parlamentu nema ni govora o ovim pitanjima dek se ne postigne saglasnost tri etničke zajednice. Nemojte da na to nasjednemo.

Podržavam maksimalno sve one koji su tražili da se na tome maksimalno radi da se naša vlast uspostavlja svugdje na našim toritorijama: od mjesne zajednice, opštine do republičkog nivoa. Nikog ne treba čekati. Hoće li se to zvati Srpska Republika, Konfederalna Srpska Republika unutar BiH, Federalna jedinica, Konstitutivna jedinica - nas to nije briga. Ako nemamo uspostavljenju vlast po finansijskoj, po političkoj liniji po teritorijalnoj liniji mi nemamo ništa. Drugi završavaju taj posao i g. Plavšić je o tome jako dobro govorila.

MILOVAN BJELOŠEVIĆ:

Gospodine predsjedniče, dame i gospodo, ne bih davao bilo kakvu ocjenu o onom što se zbilu juče, što se radilo i uradilo. Ako mogu reći da je učinjen pozitivan pomak, to je evidentno. Ali ono što je rekao g. Srdić ovdje bih sada zahtijevao: zahtijevam da se u toku sjednice prevede papir, da se umnoži i podijeli poslanicima.

Nekoliko napomena u vezi s daljim političkim raspletom proizilaze iz iskustva koja se dešavaju kod nas na Sjeveru Bosne: prvo i osnovno pozdravio bih naputak g. Plavšić koji je prošli put napomenula u vezi Hrvata, a to je stvaranje faktičnog stanja. U ovom trenutku mi jednostavno ne treba da izmišljamo ništa novo no koristiti hrvatski model vođenja politike na tlu BIH. A sastoji se u sljedećem: da njihove oružane jedinice zauzimaju prostor, dokle oni misle da je njihov.

Predlažem da usvojimo taj hrvatski model kao stvaranje faktičkog stanja na terenu, svakako nastavljajući poslova u Srpskoj skupštini da pregovarački tim nastavi svoj rad.

Međutim, da bi se to stanje ostvarilo moramo imati odriješene ruke u vojničkom smislu. A nama su ruke zavezane u toliko što su svi naši mladi bukvalno na Sjeveru Bosne organizovani u jedinicama JA. Ja taj posao radim, molim gospodu da ne šire ruke, jer mi sa sjevera Bosne i Krajine sahranjujemo ljude i krvarimo. Uz svo poštovanje onog što se događa, uz poštovanje "salonske politike" koja se ovdje ponekad kod nas događaja, a i uz nedostatke Stranke u kojim pojedinci krvare, ne spavaju, pojedinci svoj umni potencijal koriste (to sam rekao i prošli put), pojedinci danima pregovaraju, s druge strane, gospodo, pojedinci rasturaju srpski narod i krađu srpska dobra. I mi ćemo, ako Bog da, kada se stvar smiri moramo i međusobno poprilično da se raščistimo.

Ja to govorim kao poslanik vrlo odgovorno, govorim kao čovjek. Ne govorim često za ovim pultom. Prema tome predlažem gospodi iz vrhova Stranke, iz vrhova Skupštine, Ministarskom savjetu da pod hitno naprave preduslove sa stvaranje faktičkog stanja, a to je da se dovede u mogućnost upotreba vojske i policije za stvaranje takvog stanja.

Naše političke pretpostavke podrazumijevaju mogućnost njihovog rješavanja, a to znači da ako ja kao političar nacrtam neku liniju do koje hoću da dođem i ako označim sredstvo s kojim to treba da uradim, da moram biti u poziciji da to sredstvo animiram. Mi to u ovom trenutku ne možemo. Jer, kod mene u Derventi i u Bosanskom Brodu jedinice HOS-a i HDZ su pod komandom onih ljudi koji su ih naoružali obukli i svi su u istoj tikvi. Oprostite na izrazu. Očito je da tu imamo jednu porciju, i o tome više neću govoriti.

Drugo, želim da sa ažurira posao oko primjena zakona o unutrašnjim poslovima, da neke stvari šalju na mjesto a odnose se na Ministarstvo unutrašnjih poslova i na personalna rješenja, što sam naćeo prije dva tri mjeseca na Skupštini što ste vi g. predsjedniće u tome me, ne omeli nego zaustavili načinom da to treba prihvatiti. Ja ću insistirati da se tu stvari raščišćavaju. Ja nemam "oraha u džepovima", nemam straha ni od koga, hoću da kažem ono što mislim. Ako nije istina uvijek ću prihvatiti da me demantujete i Skupština i pojedinac.

Treća vrlo bitna stvar a koja mora biti raščišćena u našim glavama, ljudi - Srba (o tome je nešto rekao dr Beli) da postoji još uvijek lutanje a odnosi se na balans između lojalnosti saveznoj državi Jugoslaviji u BiH, rekao je i budućoj - srpskoj. Mi tu stvari moramo raščistiti. Moramo

dovesti ljude koji hoće, mogu i znaju. Naše redove moramo osvježiti jer smo svi ovdje, počevši od g. Karadžića, fizički umorni do najnižih ljudi koji posao rade na terenu.

Još jedan predlog: vezan je za mogućnost i nemogućnost rješenja situacije u kojoj se nalazimo. S obzirom da je sastanak zatvoren predlažem da g. Karadžić i rukovodstvo porazgovaraju sa rukovodstvima krajina, da te krajine i njihovi parlamenti budu u funkciji rješavanja naše globalne politike u BiH. Da Skupština u Banjaluci na čelu s g. Vojom i Hercegovina kao dio naše najjače cjeline kažu, gospodo, imamo interni dogovor, imate da ispoštujete ono što zahtijeva Srpska skupština. Ukoliko nećete mi ćemo se odvojiti i otići. Da to bude u zajedničkoj funkciji. Da se pripremi secesiju sa eventualni pad globalne politike. Jer, ukoliko padne globalna politika za čitavu BiH nama pomisli da se Krajina i Hercegovina neće izdvojiti odnosno izazvati secesiju po cijenu rata na tom području. Ja sam bio u Krajini s ljudima razgovarao, rekao im, oni su to prihvatili: da bi to trebalo da bude poslednja opcija. Ali ona mora biti pripremljena i kao argument koji će pomoći glavnim pregovaračima ali i kao eventualnost koja bi se ostvarila ukoliko propadne ova glavna politika.

Zamolio bih g. Kalinića da porazgovara s još nekim poslanicima iz lijevog bloka kako bismo Skupštinu osnažili. U prvom redu mislim na g. Pantića Iz Bosanskog Broda koji ako se sada nije opametio, poslije onog što se dogodilo u Rafineriji nafte u Bosanskom Brodu, neće se nikad opametiti. Ja bih ga ispisao iz Srba ukoliko ne bi pristupio u najmanju ruku nezavisnim kandidatima.

Ja vas molim da ljude ne odbacujete, kad sam rekao oni koji hoće, mogu i znaju. Treba vidjeti da li čovjek hoće, a ja znam da je on potencijal koji može i zna. A takvim sigurno ima još.

Za sve smo, gospodo, bitna je još jedna pretpostavka novac. Mi očitno u SDS, bar ja na jednom terenu gdje vodim 25.000 Srba, nemam prebijenog dinara, nemam ni načina da do novca dođem. I osuđujem sve one koji imaju načina da do novca dođu ali ga ne distribuiraju gdje je potreban za rješavanje srpskog pitanja.

U BiH su primjeri očiti. Etnički su čiste SDK, za to imam dokaze. Prebacuju novac bankama u kojim su njihovi ljudi. Novac se vrećama izbacuje kroz prozore i kamionima odnosi dilerima na ulicu. Kupuje se sve živo i mrtvo: od deviza do tehnike koja će kad-tad potriebati.

Kažem da ne treba da tražimo novu formulu, treba da se ponašamo na takav način gdje je tako moguće.

Ako je ovo država koja se rastače onda shvatimo da smo i mi u funkciji. Ja sam došao u Skupštinu BiH, ne da pravim most nego da je razvalim. Ako nisam u stanju razvaliti ja taj posao više neću raditi ne samo ja nego i ljudi pored mene. Prema tome dajte, iznađite formulu finansiranja svega ovoga. Doći ćete sutra u poziciju da ni jedan ministar neće napisati ni jedan pišljivi papir (uz izvinjenje gospođama) koji je potreban za posao ako se to neće platiti a jednostavno će se naći drugi koji će to bolje da plati. Na tom polju već imamo iskustva.

Da li ćemo mi “prati novac”, ili posuđivati ali sve što sam već rekao nemoguće je ostvariti bez novca. Pogotovo kada znamo da su naša velika područja, gdje je narod siromašan, gdje mu je udaljenost na oho-ho, nema telefona, bez novca.

Zapeo sam za problem zemlje.

G. Srdiću, ako se dobro ne ogradimo zakonom, policijom i vojskom naša zemlja neće valjati “pišljiva boba”. U Derventi su zemlju imali Muslimani mi smo je kupili naselili i Derventa je sada 50% srpska. Takvih primjera ima na Kosovu: Srbin za novac prodaje sve pa i sebe. Iluzija je da ćete sačuvati veliki prostor, treba imati s čime sačuvati ga. Kada dovedete ljude na ivicu bijede on će prodati dijete a ne komad zemlje.

Da završim: ja pokušavam da se ponašam ovako kako sam i Skupštini preporučio. Nimalo ne mislim da sam pametniji od bilo koga od vas. Mislim da sam odlučniji u nekim potezima, i svojim govorom htio sam da svoju odlučnost, koliko ona jeste, pokušam preseliti i u vaše glave. U srcima ima previše srpstva i odlučnosti. Politika i rat se ne vode srcem. To je kaos, to je beznađe. Lako je poginuti, lako je imati Sutjesku i reći da su Srbi tamo bili hrabri. Srbi su na Sutjesci ratovali kad su došli u haotično psihološko stanje.

A to je samo nešto što je ivica života i smrti.

Podržavam da se pregovaranje nastavi da to bude proces. Jer, državu je nemoguće stvoriti za jedan dan, ali je potrebno otprilike ono što sam rekao. Hvala (aplauz).

PREDSJEDAVALAJUĆI M. KRAJIŠNIK:

Milovane, samo malo: bila je opaska da se radi o nekom kriminalu. Da li konkretno ili je to uopšte u pojavi? Da su naši neki ljudi zloupotrebjavali svoj položaj, ne znam na koga se misli?

MILOVAN BJELOŠEVIĆ:

Gospodine Krajišnik, ja vas molim da po našem dogovoru na početku ostavimo sa subotu, da se negdje zatvorimo pa da se međusobno očistimo. Nećemo moći napraviti posao ako idemo u dvije strane.

PERIŠIĆ:

Gospodine predsjedniče, uvaženi poslanici iznijeu nekoliko ličnih impresija o papiru koji nam je pokazan, ili manje-više modificiran u odnosu na prošlo stanje.

Slažem se s predhodnicima da je vidljiv kvalitativan pomak, a sigurno je da je najveća dobit, bolje rečeno ključna stvar koja ja na neki način dobijena ovim pregovorima, činjenica da više nema dilema da li je BiH sastavljena iz više regija, više kantona ili tri. Pošto cijenim da je jedno od vrlo važnih pitanja koje je dogovoreno da svo ono što ste do sada utvrdili praktično stvar s koje se kreće sljedeći put, da više nema povratka ili onog čuvenog Alijinog demantovanja ili razvodnjavanja svega što je dogovoreno, ako je istina to što je na neki način usaglašeno definitivno i praktično stavili adakta, da ja to baza za dogovor, smatram da je to takođe vrlo velika stvar.

Druga velika stvar je činjenica da je definitivno utvrđeno da je BiH sastavljena od tri cjeline. Namjerno govorim - cjeline - jer je očigledno da te tri konstitutivne jedinice moraju biti cjeline.

Ono što je takođe važno, po mom mišljenju, a nije dovoljno podstaknuto jeste da se evo više okrećemo činjenici gledamo ili komentarišemo ono što oni dobili vlasti na nivou konstitutivne jedinice. Manje zapažamo kakva je mogućnost kontrole vlasti na nivou saveznih organa, ili zajedničkih organa.

Za mene je, recimo, jedna od velikih stvari koje je g. Karadžić pomenuo, da praktično (ako je tako govoreno) ne bi postojala vlada u klasičnom smislu, zajednička vlada, već savjet ministara i da bi mnoga bitna pitanja bila praktično samo, da tako kažem, usklađivana na nivou zajedničkog organa. Donošenje zakona bez predhodnog usklađivanja je velika razlika u odnosu na prethodno usklađivanje pa onda praktički donošenje. To je pravnički gledamo vrlo bitno.

Malo mi je ovdje nejasno da li ova pitanja na nivou zajedničkog organa kada je u pitanju monetarna vlast, spoljni poslovi itd. da li se i ovdje primjenjuje princip 4/5, odnosno princip koji je praktično konsenzus. Jer, iz ovog teksta ispada da ta pitanja nisu za takvu većinu. Zato bih molio da sve što se usklađuje na saveznom (zajedničkom) nivou, što ne može biti konsenzusom da mora biti 4/5. Da nam se ne bi desilo da neka važna pitanja mogu proći i prostom većinom. Jer, prostu većinu nikada, ne možemo kontrolisati.

To bi trebalo još malo prostudirati s ekspertima pravne struke.

Pogotovo ne prostom većinom u dijelu nadležnosti tkz. Ustavnog suda ili neke ustavne institucije koja je ovdje, gdje je rečeno: prostom većinom, neprihvatljiva.

Ono što je, po mom mišljenju, ostalo netaknuto u ovim razgovorima a vrlo je važno je: kontrola, bolje reći monetarna vlast.

To je jako stidljivo izneseno. Bojim se da će nam to pitanje koje je ovdje načeto donijeti puno zabune, bolje rečeno da nas kroz ekonomsku prisilu, odnosno kroz taj oblik nametanja svoje volje, dovodu da ode dobar dio suvereniteta. Htio sam reći da narodu na terenu moramo kazati da li pristajemo na zajedničku monetu BiH, ili smo odlučni protiv toga, da se praktički kroz zajednički monetarni sistem vežemo za novu državu Jugoslaviju.

To je ostalo nejasno i mislim da bi na narednom sastanku monetarnu vlast morali jako precizno definisati.

Mislim da nije beznačajno kako će se tretirati nadležnost oko grba, zastave itd. To je vrlo važna stvar, i ne vidim razloga zašto se ne insistira da se to pravo prenese na pravo konstitutivnih jedinica. Da svaka konstitutivna jedinica ima svoje obilježje, svoj grb i svoju zastavu. Ne bih apsolutno bio protiv da se promoviše nekakav grb zajedničke države, koji objektivno govoreći nikada sigurno na srpskim teritorijama neće biti ravnopravno istaknut, ili ako bude to će biti samo s vremena na vrijeme.

Ono što je jako bitno, to su mnogi isticali jeste da se država stvara na dva načina: pregovori razgovori diplomatski načini politički potezi itd. Drugi mnogo bitniji su praktični potezi na terenu. Tu stojimo jako loše i nama se samo čini da imamo kontrolu vlasti da imamo kontrolu nad teritorijom. Objektivno govoreći daleko smo od toga.

Čak i u sredinama gdje je stvar dosta čista: Istočnoj Hercegovini i Bosanskoj Krajini. U Krajini praktično nemamo ni vladu (Autonomne regije), ako i funkcionise njen uticaj na opštinske i izvršne organe vlasti je nikakav. Pitajte uostalom g. Krajišnika i g. Ercega kakve su njihove mogućnosti da utiču ili da dobijaju podršku da sarađuju s organima izvršne vlasti na nivou opštine. Skoro nikakve.

Mi smo nedavno obavili razgovor u Ministarstvu Republike Srbije i mogu vam reći da smo dobili izuzetno uvažavanje vlasti na nivou Srpske autonomne oblasti. U tom smislu trebali bi s naše strane da se trgovinski odnosi sa Srbijom svedu samo na organe srpske vlasti da svu kontrolu trgovinskih veza, pogotovo u dijelu prehrambenih proizvoda, obavljamo preko SAO-i. Oni to jednostavno žele, to nam i preporučuju. Ali mi moramo imati vašu podršku.

U razgovorima s predstavnicima srpske vlasti morate reći sve to. Iz toga bi se mogao naći način finansiranja Stranke i svim naših poslova na terenu. Znači te veze i kontakte treba da podstaknete.

RABIJA ŠUBIĆ:

Poštovano Predsjedništvo, dragi prijatelji mislila sam nešto duže reći ali ću se truditi da bude kraće, i prije svega zamjaram srpskim poslanicima, odnosno jednom dijelu poslanika koji su napustili salu a situacija i trenutak je vrlo ozbiljan, drugo, jedna grupa poslanika čita novine, itd. I da ja ne dužim, govori ću vrlo kratko.

Čini mi se da nismo svi dovoljno svjesni situacije u kojoj se nalazimo. Neka mi ne bude zamjereno, ovdje ima mnogih, iskusnih, pametnih ljudi i moja, da kažem, skromna pamet i moje skromne mogućnosti ali dozvolite da kažem: ja to osjećam i to moram reći.

U situaciji u kakvoj jesmo dovoljno ja ostati kod činjenice da pregovarači koji su radili na ovom mukotrpnom poslu, da su to radili strpljivo i mudro, onako kako to Srbima i dolikuje. Treba im dati podršku da to nastave i u buduće.

Ono od čega se ne smije otstupiti to je da vaskoliki srpski narod ima samo jedan jedini interes: da živi u slozi i u jednoj državi.

Poznato je zalaganje Socijalističke partije BiH da se očuva Jugoslavija. Bez obzira šta ko mislio ovdje i šire za mene Jugoslavija postoji i postojaće. U tom smislu ja bih zamolila pregovarače da ne odustaju od onoga što je na kraju zaključio srpski narod i ova Skupština.

Moram vam reći da sam u ime moje partije poslala telegram podrške banjalučkom mitingu u kome sam, između ostalog, rekla:

“Život damo-Jugoslaviju ne damo!”.

Dopustite još samo jedno: mišljenja sam da na terenu po srpskim opštinama nije urađeno sve ono oko čega se ova Skupština dogovorila, zašta joj je mandat dao srpski narod.

Neko je maločas rekao da ne funkcioniše izvršna vlast. Mi moramo tamo gdje smo formirali srpske opštine u njima formirati i one organe koji će Srbima na tim područjima garantovati mir, bezbjednost, sigurnost. Jer, šta da kažem ja, na kraju poznajete me svi znate da sam na strani istine, pravde, što će reći na strani srpskog naroda, a šta da kažem ja: kome da se obratim u MUP-u BiH za slučaj kada prijetje klanjem, silovanjem itd.

Dakle, najkraće, neka se u srpskim opštinama formiraju srpski organi koji će raditi svoj posao. Hvala.

(aplauz).

IJAČIĆ:

Gospodine predsjedniče, dame i gospodo, istakao bih dvije tri napomene koje mogu, ličiti na pitanja: prva je: da je nakon ovog izgleda jasna da bi cijela teritorija bila podijeljena u tri konstitutivne jedinice. Za neka područja će sigurno biti teškoća, ali ćemo se valjda nekako snaći drugo je pitanje da su sva sredstva informisanja jutros rekla da su predstavnici pregovaračkih timova potpisali taj dokument pa je sada važno politički ocijeniti da li je potrebno to demantovati s obzirom na potrebu popuštanja tenzija na terenu. Možda bi bilo bolje da narod ostane u tom uvjerenju da je nešto potpisano, iako je već rečeno da to nije potpisano. Treća stvar je moj skromni doprinos jednom metodološkom pristupi kod definisanja kompetencija, nadležnosti.

Ako polazimo od toga da je narod suveren i da se borimo da se ona primarno ostvaruje kroz konstitutivne jedinice čini mi se da je nepotrebno gubiti snage u definisanju njihovih nadležnosti.

Da njihovu nadležnost treba definisati negativno, to znači da bude pretpostavka nadležnosti u njihovu korist, a da se samo treba koncentrisati na definisanje nadležnosti centralne vlasti.

Sve što nije tamo podrazumijeva se da je na nivou konstitutivnih jedinica.

A što nije na nivou centralnih organa nikakvom većinom, nikakvim konsenzusom i ničim ne mogu da odlučuju centralne vlade. Prema tome pravno-tehnički to malo da se vidi. Možda će vrijeme bespotrebno gubi.

Meni se čini da se autori prvog teksta iz Lisabona ljubomorno toga drže, iako nije ni na kakvoj naročitoj pravno-tehničkoj visini pa da se možda o tome razmisli.

Ovdje je podvučeno da je jako važno faktički stanje na terenu i u vezi s tim rekao bih da što se na terenu više učini to je potrebno manje riječi za veći uspjeh naših pregovarača. I drugo, da što se više učini na terenu to stvari tako okrećemo da vrijeme radi za nas, da pregovori mogu i duže trajati. U suprotnom, da vrijeme radi protiv nas.

PROF. DR MITAR MILJANOVIĆ:

Gospodine predsjedniče, dame i gospodo, braćo i sestre, kad razmišljam o poziciji u kojoj se nalaze naši pregovarači onda mi se stalno vrti u glavi jedna od parola iz 1968.g revolucionarnih studenata, a to je:

“Budite realisti tražite nemoguće.”

Mislim da su se oni do sada zaista ponašali kao realisti koji traže nemoguće i molim da se i u buduće ponašaju tako da traže maksimum, iako unaprijed znamo da taj maksimum ne možemo ostvariti.

Ono što sam htio reći jeste da je, po mom shvatanju, teritorij jedini istinski resurs po kome ne naš narod u BiH u nesumnjivoj prednosti. Zato apelujem da naši pregovarači to stalno imaju u vidu.

U vezi s tim podsjećam da se nijesam mogao izboriti da u Ustav BiH uđe stav da zemljište koje je u srpskom vlasništvu uživa najvišu zaštitu Republike srpskog naroda i da se od njega neće moći ni na koji način otuđivati. Da je to zemljište kao Činilac od najvećeg značaja, što svjedoči i pitanje “Muslimanskog glasa” gdje ekonomisti profesori Univerziteta u penziji izričito tvrde da su naše računice o tome koliko zemljišta pripisujemo da su u našem vlasništvu apsolutno netočno. Tamo je napisano: profesor, doktor itd. i oni se pozivaju na neku nauku takođe.

Ja ću u subotu predložiti Zakon o zemljištu (o vlasništvu) i to veoma kratak. Molim da me podržite i da uopšte ne polazimo od nekakvih pravnih normi itd. jer ovo je borba za egzistenciju, a nije vrijeme rimskog ili nekog drugog prava.

Drugo što bih sugerisao našim pregovaračima jeste: da u pregovorima još jednom ukažu na medijsku blokadu, a da za primjer uzmu "Oslobođenje" kao jedini centralni dnevni list u BiH, da uzmu i zastupljenost na njegovim stranicama aktivista iz SDS-a. Znam dobro koliko ih se javljalo, ali nijesu mogli prodrijeti na stranice tog lista, ni na koji način.

No, da bih bio sasvim objektivan i pošten hoću da kažem, da kada je npr. bio izvještaj o sjednici Vijeća građana Skupštine BiH, bila je potpisana novinarka srpske nacionalnosti. Vijeće je bilo prekinulo sjednicu zbog nedostatka kvoruma. Ona nije bitno napomenula: da ni jedan poslanik SDS-a nije prisustvovao toj sjednici i niti na koji način učestvovao u radu.

Smatram da treba obaviti razgovor, jer je to za mene bitno. Ona nije ništa slagala, ali je bitnu činjenicu izostavila, nije je napomenula.

Rekao bih da mi se veoma dopada ovo 4/5, i da u daljim pregovorima u skladu s ovim treba da tražimo nemoguće. Da naši pregovarači i dalje imaju u džepu kao džokera konsenzus tri nacionalne zajednice u BiH.

Ako ćemo imati posebnu sjednicu uskoro gdje ćemo govoriti o Jugoslovenskoj armiji ja ovim završavam izlaganje.

TOŠIĆ:

Poštovani predsjedniče, dame i gospodo, mislim da ne treba praviti kino od naših sjednica Skupštine. Svi koji su izašli rekli su da treba ustanoviti faktičko stanje.

Niko nije rekao kako.

Mi sa SAO Romanije već nekoliko puta pokušavamo da kažemo neke stvari ali izgleda da se ostaje bez uslišnosti na ovoj Skupštini. Konkretno ako uzmemo faktičko stanje imenujmo, gospodo moja, ministra za odbranu, ministra policije. To su dvije konkretne stvari. Ali nemojmo ih imenovati na način kako smo do sada: u jednom uskom krugu i uoči Skupštine, pred TV kamerama. Pozovu mene kao člana Komisije Skupštine i kažu ovaj treba da bude u Ministarskom savjetu za to i to.

Ako ćemo Skupštinu imati u petak ili subotu predlažem da sa naredna dva dana u svim AO-ma na terenu sastavimo svoje vlade i da one predlože ko može biti taj čovjek. Jer, mi već četiri pet mjeseci vidimo šta se radi u MUP-u, da će nas to lupiti po glavi.

Želim da znam ko je srpski ministar za odbranu. Jer, mi na Romaniji provodimo faktičko stanje, za nas nema dilema. A ovi koji ovdje non-stop pričaju ništa nisu uradili. Iz tih razloga predlažem da to konkretno uradimo. Ne da svi non-stop držimo predavanja. (aplauz).

MOMO:

U vezi konstatacija za jačanjem i oživljavanjem veza sa Srbijom i Crnom Gorom vjerovatno se mislilo i na krajinu iz bivše Hrvatske. Tamo je stanje teško što manje-više svi znamo.

Srpski narod iz BiH ima slabe političke, ekonomske i kulturne veze s tim narodom. Predlažem za sljedeću sjednicu Skupštine da se ovaj problem prouči. Predlažem da se imenuje jedan broj ljudi: za početak jedan čovjek, koji bi kontaktirao s organima iz krajina.

KEROVIĆ:

Gospodine predsjedniče, poštovani poslanici i ostali gosti imam primjedbu: niste nam pripremili papire o ovim pregovorima da bi vidjeli šta je dogovoreno, precizirano, kako je sve rađeno. Ono što sam čuo od tri predstavnika u pregovačkom timu je da će buduća država biti sastavljena od tri konstitutivne jedinice, umjesto ranije njih više. To je jedino pozitivno. Ostalo sve ostaje isto.

Kaže se da će Evropa uvažavati neke opšte odredbe, gdje uvažavaju i privatno vlasništvo. Kakvo privatno vlasništvo kada ne uvažava da imamo 64% zemljišta.

Imamo Parlament i Vladu: Parlament koji će činiti Vijeća građana i neko Vijeće naroda gdje će se odlučivati sa 4/5. To je stanje kao i do sada. Imaćemo jednu Skupštinu koja nikad ništa neće moći donijeti, vući će nas godinu dana jer ništa neće moći usaglasiti izazvaće socijalni bunt našeg naroda što sve ide u prilog Aliji.

Na terenu mi ne vladamo.

(Upadica dr Karadžića: Što ne vladate?)

Zato što nemamo papira na osnovu kojeg da vladamo! Imamo 13 - 14 zakona koja ne možemo da usvojimo. U tom pogledu nešto treba da odradimo.

Hrvati vladaju.

Gdje je Srbin istakao srpsku zastavu na skupštini? Gdje je Srbin formirao neku vojnu formaciju?

Hrvati su to odradili.

Mi nismo ništa uradili. Sutra ako treba da pravimo terorizam, pravi ćemo ga da vladamo. To je to.

U pregovorima je trebalo strogo precizirati definiciju konstitutivne jedinice, šta je ona, kakvim papirima upravlja. Do tada nećemo ništa uraditi. Otvorićemo samo skupštinu koja će biti gora, koja će tražiti ponovno izbore i i ostalo, i sve to ide u prilog Aliji.

PREDSJEDAVAJUĆI M. KRAJIŠNIK:

Gospodine Keroviću, mi ćemo imati svoju Skupštinu, svoju Vladu. Do sada je nismo imali. Imamo svoj Ustav i zakone.

Ako ne bude radila Republička skupština onda neće funkcionisati Republika.

Dozvolite jedan zaključak: (predlozi)

- dokument sačinjen na Konferenciji o BiH održanoj 16 i 17. marta 1992.g. može poslužiti kao podloga za donošenje konačnog dogovora o rješavanju političke krize u Bosni i Hercegovini;
- ocjena je da pregovarači nisu otstupili od osnovnog koncepta za koji se srpski narod zalaže;
- da postignuti rezultati na Konferenciji nisu rezultati ispod minimalnih zahtjeva koje je postavila Srpska skupština pred pregovarače na Konferenciji o BiH;
- date sugestije iznesene na današnjoj sjednici Skupštine biće objedinjene u stenogramu i upućene pregovaračima;
- da se za narednu sjednicu pripremi predlog preuzimanja faktičke vlasti i uspostavljanja vlasti u Republici srpskog naroda Bosne i Hercegovine.

To sam sumirao kao predloge za zaključak.

Riječ ima Goran Zekić

GORAN ZEKIĆ

Mi prvo nemamo kompletan materijal i na osnovu ovog je teško reći sve šta je.

Međutim, činjenica je da je Zaključak sa prošle sjednice Skupštine: da ne idemo ispod konfederalne opcije nije ispoštovan, i to je minimum preko koga ne mogu preći. Dok se do toga dođe ograđujem se od svih ostalih. Neću staviti svoj potpis da podržavam bilo kakav papir.

Znači samo minimalno konfederalna Bosna i Hercegovina.

Mi stalno tvrdimo da ćemo nešto proizvesti i raditi. Zaboravljamo da i Muslimani također imaju svoj interes što su do sada bolje prigurali nego mi svoje interese.

Gubili smo zajedničku državu, oni su na putu da stvore nezavisnu državu BiH, istina sastavljenu iz tri dijela. Ali ovo "sastavljenu" ako se ne uradi do 6. aprila šta će se desiti! Biće samo uvažavanje srpskog bunta na to proglašenje nezavisne Bosne i Hercegovine.

Svi pregovori će ići dalje, a Bosna i Hercegovina će postojati kao međunarodno priznati subjekat koji će unutrašnje uređenje rastezati deset godina. Nikad da se postigne, a oni će svojim natalitetom i naše teritorije postepeno prigušivati pa ćemo doći u tešku situaciju.

Smatram da bez jasno definisane srpske države i to kao posebne države koja se konfederalnim ugovorom može vezati za sve nema ništa. Ispod toga se ne može ići. I sve ostalo ne mogu prihvatiti nikad neću staviti svoj potpis, i sada se od svega ovog ograđujem.

PREDSJEDAVAJUĆI M. KRAJIŠNIK:

Poslije Zekićeve diskusije stvarno nemam ništa da kažem. Kao da nismo ništa prodiskutovali kao da je on sada ušao u ovu salu!

Jesmo li rekli da ništa nismo dogovorili da je materijal radni. Jesmo li rekli da smo postigli jedan osnovni princip: princip koji nije stavljen u materijal kao gotov. A to je da je Bosna i Hercegovina podijeljen ja u tri cjeline. Kako će se zvati to je narodna diskusija.

Zamolio bih da vodimo računa šta i na koji način treba da ostvarimo. Ako nismo zadovoljni neka se kaže u čemu.

Ako nema materijala sačekaćemo, umnožava se i biće poslanicima podijeljen, imaćemo pauzu pa da dalje potom diskutujemo.

Rekli smo da te tri cjeline treba da budu države. Oni su rekli da ih tako sada ne treba nazivati ali mi smo kazali da ih treba zvati – države. Posao, gospodo, nije završen. Ovo je samo jedna faza. Ako ne možemo postići svoj cilj i izvršiti obavezu koju nam je dala ova Skupština, onda ćemo raditi ono što moramo u zaštiti svojih interesa. Niko nema pravo išta da prihvati mimo ove Skupštine.

Tu je suština i to treba da raščistimo.

Mi smo napravili određeni pomak, više nije pet šest BiH, već tri. Oni su to i prihvatili. Kako ćemo nazvati ovdje ćemo o tome odlučiti.

Zamolio bih ako ima predloga da budimo konkretni za riječ se javio:

RAJKO DUKIĆ:

Poštovana gospodo, vjerujte da sam zabrinut kako ćemo uopšte dalje efektivno raditi kada nam na terenu treba više reda, odgovornosti i discipline, kada nas danas ovdje na Skupštini pola sjedi a pola u hodnicima pije kafu.

Uvažavam umne i fizičke napore koje ulažu naši pregovarači, mislim da te poslove treba i dalje raditi ali paralelno da radimo i druge jako bitne stvari.

Prvo, mislim da treba da se sazove odmah Ministarski savjet i ga bude u stalnom zasjedanju da bi pružio pomoć i dao instrukcije tako da se to istovremeno odrađuje na terenu.

Ako 6. aprila ne budemo imali faktičku vlast na terenu, ovi pregovori biće minimizirani čak i rezultati i dogovori vezani za njih.

Takođe predlažem da se do petka ili subote, kad će biti naredna sjednica Skupštine, da se s terena daju predlozi kadrova koji bi mogli da vrše odgovarajuće funkcije. Ovdje su pominjane. Tako bi Kadrovska komisija Skupštine mogla da izađe s kompetentnim predlogom na sljedeću sjednicu Skupštine.

Predlažem da se danas ovdje zaključci ne donose. Možda je bolje da ih ostavimo do sljedeće sjednice Skupštine jer bi imalo vjerovatno većeg efekta, bilo iz razloga da to odradimo valjano, odnosno imamo i vremena da ih proučimo i da vidimo kakvo će sve to imati reflekse na terenu.

Dalje, ako mi organizujemo svoj platni promet i SDK, postavimo čovjeka, onda smo automatski minimizirali ili stavili ad-akta pitanje centralne banke i pitanje monetarne politike na izvjestan način. Znači moramo stvarati faktičko stanje koje nam odgovara, koja nam sigurno pomaže u daljim pregovorima. Jer, kada bude stani-pani vjerovatno će se uvažavati ono što jeste.

Takođe predlažem da se prouči dublje i šire šta znači ovo 4/5 ili konsenzus. Nećemo li s tim biti više spriječeni u centralnoj vlasti nego što ćemo moći da ostvarujemo svoje interese.

Nisam siguran ni u to da bi u skupštini nama odgovarala dva vijeća. Ako bude Vijeće građana, a ostane puno toga što je u kompetenciji centralne vlasti onda ćemo imati situaciju približno sadašnjoj. Zato i to treba izučiti i možda igrati na "tu kartu".

Sljedeće je pitanje karata.

Nama odgovaraju raniji popisi stanovništva, bolje iz 1981. nego 1991.g. jer po tom popisu imamo više sedam opština nego što ih imamo sada, u kojim smo imali 51% ili više procenata. To treba proučiti.

Insistiram da i Skupština od subote bude u stalnom zasjedanju, da prati razvoj događaja, bilo na terenu, ili da donosi adekvatne zakonske i druge akte koji stvaraju podlogu i ambijent da se na

terenu može raditi u skladu s tim zakonima. Da ne ispadnemo buntovnici da se bavimo nečim što izlazi iz nekih kompetencija itd.

GOLIJANIN:

Gospodine predsjedniče, poštovani poslanici i gosti mislim da niko od nas nema moralno pravo da prigovori grupi koja pregovara. Ako se i javljaju neke skepse i sumnje onda se više javljaju zato što znamo kakva je ona druga strana. Naime, znamo koliko drže do riječi i koliko ih je stalo do poštenog dogovora. Zato me interesuje da li postoji nešto što je uistinu riješeno, i da li postoji nešto što je obavezujuće za te strane bez obzira što dokument nije potpisan: što je obavezujuće za SDA, HDZ da se sutra ne vraćamo natrag.

Naime, ne vjerujem mnogo u obećanja ni SDA ni HDZ kada se kaže - ovo je papir za razmišljanje.

Čujte, prošli put je bio isto tako papir za razmišljanje pa su oni okrenuli za 180 stepeni. Dakle, nijesu ljudi od riječi i to je ono što ljude navodi na sumnju, a ne vrijednost, ne poštenje, ne dobra namjera naših ljudi koji pregovaraju.

Često pominjemo faktičko stanje, a ono je da su recimo, HOS-ovci izašli iz doline Neretve, da su postavili barikade u Dračevici, da izlaze na Žegulju kod Stoca, da traže da opština Ravno bude Hrvatska itd. veoma, veoma agresivno.

Zato je stav Vlade SAO Hercegovina da se HOS-ovci da se para-vojne jedinice sa lijeve obale Neretve protjeraju i to će narod Istočne Hercegovine uraditi. Traženo je od vojske da mu pruži pomoć, ukoliko hoće neka priteknu u pomoć srpskom narodu. Tu je ispit šta će i kako raditi da li su ili nisu na strani srpskog naroda. Ukoliko neće onda će narod SAO Hercegovine znati šta će u tom trenutku uraditi.

RAŠULA:

Gospodine predsjedniče, dame i gospodo, pošao bih od konstatacije da bez ovog dokumenta smo još na nivou unitarne BiH. Ako ovo usvojimo kao polazne osnove mi smo na putu konfederacije BiH. U tom smislu moje je mišljenje da je učinjen veliki korak naprijed, a biće ostvaren i efikasan onog momenta kada ono do čega se došlo kroz pregovore pretočimo u konkretna rješenja. A to znači da do naredne sjednice Skupštine treba da imamo koncepciju kako ovo trenutno iskoristiti a dobili smo potvrdu da je BiH ne više cijela već iz tri dijela, pa da mi taj naš treći dio učvrstimo kako znamo i umijemo, ali na najbolji mogući način, kada su to Hrvati učinili i bez ovog dokumenta.

Da mi ovaj dokument u onom dijelu koji nam odgovara prihvatimo, da se utvrdimo iza naših busija.

U tom smislu predlažem da naš pregovarački tim, kojem lično ne zavidim na ulozi koju ima kao i na poslu koji obavlja, ali mi se čini da radi velike stvari da od njih tražimo da u daljim pregovorima urade sve ovo, ili bolje rečeno da ne naprave bilo kakav pogrešan korak koji bi nas spriječio da u ostvarenju dogovorenog onemogući nas da što svestranije, što raznovrsnije razvijamo veze sa Srbijom i Crnom Gorom i ostalim srpskim teritorijama, ili drugačije rečeno ostatkom Jugoslavije. Da se kroz razgovore uspješno odbije mogućnost stvaranja zajedničke BiH armije i policije i da ne dođemo u situaciju, da na granicama, ako budu i postojale, granice čuvaju prema Srbima iko drugi sem Srba. Bolje rečeno da te granice ne čuva niko.

Mislim da je to onaj naš srpski interes, ona poslednja skala puta.

VJEŠTICA:

Gospodine predsjedniče, poštovane kolege, nastojaću da budem kraći u izlaganju, da se uklopim u naš način i metod rada jer smo izgleda odlučili da budemo što kraći i brži pa da idemo kući pa da se opet sastanemo. I odmah na početku da kažem da nisam zadovoljan s takvim načinom rada naše Skupštine i nas, jer u zadnje vrijeme radimo, to je moja ocjena i niko neka se ne nađe uvrijeđen, ho-ruk sistemom, da smo nepripremljeni i da nas to nikud no vodi.

Nisam zadovoljan s papirom koji treba da nam služi kao dalja faza za razgovore, o tom papiru mogu da raspravljam kada ga pročitam i dobro izučim zajedno sa svima vama.

Na osnovu onog što sam čuo shvatio sam da formulacije iz papira odgovaraju Muslimanima i Hrvatima. Nigdje se ne spominje do je BiH konfederalna država, znači da je savez suverenih država.

Jutros su me u hotelu Krajišnici obavjestili telefonom da je, navodno, preko radija rečeno da smo potpisali papir kojim se utvrđuje samo regionalizacija. To se može tako tumačiti kao i ja iz onog što sam shvatio od naših pregovarača.

Konstitutivna jedinica nije država. Tako će da protumači Alija i muslimanski narod. Mi Srbi ćemo to da protumačimo da je konstitutivna jedinica država, ona o kojoj mi ovdje stalno pričamo, što smo rekli da mora biti da je to Srpska država Bosna i Hercegovina, koja će biti članica konfederalne BiH. Tako mi Srbi to tumačimo. Međutim, ovaj je papir tako formulisan da se može tumačiti kako kome odgovara. I normalno je da će ga Muslimani tumačiti kako sam rekao, mi ćemo na ovaj način, što znači da taj papir nije dobar.

Ovim razgovorima samo nas uspavljaju, skreću nam pažnju s onog što rade i šta su već uradili. Imaju vlast, to smo odavno konstatovali - od Predsjedništva, Skupštine, Vlade, MUP-a, narodne

odbrane i da više ne nabrajam, jer stvarno nema potrebe. Sada je samo utvrđuju. Znamo to po onom što rade na terenu.

A šta mi radimo?

Samo pregovaramo i deklarativno na papirima povlačimo poteze. To se vidi i po ovoj Skupštini po njenom radu, po našoj nedisciplini po našoj nepripremljenosti. Kad sve ovo saberem, a ovo je lično moje mišljenje, nisam trebao da dolazim: ni ja ni vi danas i juče na ovu Skupštinu. Sada se moramo vratiti nazad i odmah za dan u Sarajevo na novu sjednicu Skupštine, i ne znam da li ću se za to vrijeme moći pripremiti za ono što moramo, što ću sada na kraju i reći i zbog čega sam najviše izašao za govornicu.

Za narednu sjednicu Skupštine morali bi uraditi sljedeće: (moje lično mišljenje):

- moramo biti svjesni da Evropa, ljudi zaduženi iz Evrope za nas Srbe iz BiH, neće uvažiti ništa što mi Srbi iz BiH hoćemo;
- neće nam priznati srpsku državu BiH,
- neće nikad u papir napisati da je BiH konfederalna zajednica tri suverene, samostalne države;

Mi smo rekli da je to minimum ispod kojeg nećemo. Rekli smo i zašto. Nemamo pravo.

Ova generacija Srba nema pravo ići ispod tog minimuma vizavi I i II svjetskog rata i svih žrtava koje je ovaj državotvorni srpski narod na ovim prostorima imao i imaće.

Zbog toga predlažem da se za narednu sjednicu Skupštine pripremi i konkretno se dogovorimo i zadužimo imenom i prezimenom ljude koji moraju uraditi sljedeće:

- moramo uspostaviti vlast u Srpskoj državi BiH,
- moramo se dogovoriti na narednu sjednicu Skupštine i kako da u život sprovedemo Ustav koji smo donijeli takođe i ustavni zakon,
- moramo se dogovoriti na koji način moramo do 6. aprila o.g. sprovesti u život sve one zakone koje smo usvojili.

Uz ova dva uslova moramo pod hitno formirati srpski MUP u Republici Srpskoj Bosni i Hercegovini moramo formulirati narodnu odbranu, svoju srpsku armiju, koju na terenu imamo samo je treba pretočiti u ono što moramo imati.

Pod hitno moramo uz ovo formirati svoj sistem platnog prometa. Poslije svega toga moramo zauzeti sve svoje srpske teritorije, fizički sa svojom teritorijalnom odbranom, svojom srpskom milicijom.

To moramo uraditi ako stvarno želimo da postignemo ono što smo rekli da je naš minimum.

Ukoliko to ne uradimo nećemo postići ništa.

Zato vas molim da razmislite da li je to moguće uraditi jesmo li mi organizacijski i ljudski sposobni da to uradimo. Muslimani i Hrvati su to uradili rame uz rame s oružjem se bore protiv Srba, očit nam je primjer Bosanski Brod, zatim primjer je od Grahova do Livanjskog polja se vide naveče non-stop rovokopači kako se prave utvrđenja i bunker.

Znači ovdje sa moramo dogovoriti da li smo organizacijski sposobno i u koje vrijeme da formiramo svoju miliciju, svoju teritorijalnu odbranu, da imamo svog komandanta, da formiramo platni promet i da zauzmemo svoje teritorije.

Školski primjer nam je Bosanska Krupa. Šest mjeseci na našu podgrmečku srpsku teritoriju postojeći MUP, inspekcije niti druge službe ne izlaze na to područje srpskih opština. Ne mogu. Na damo. Ne smiju. Mi smo faktički zauzeli dvoje teritorije. Ali ovdje se moramo dogovoriti da svi Srbi u svim opštinama, novoformiranim i postojećim, preuzmu vlast jer je nismo preuzeli.

Gospodine predsjedniče, mislim da nama morate narediti da nakon narodne Skupštine naredite to, da to dogovorimo gdje nije urađeno i to da sprovedemo u život: da Srbi zauzmu svoju teritoriju, da na nju ne može doći nikakva druga sila. Hvala. (aplauz).

DOBRIVOJE VIDIĆ:

Prvo, da vas sve pozdravim.

Moram reći da lično nisam zadovoljan s ovakvim predlozima koji nam se nude, a uopšte ne bih bio zadovoljan da se bilo šta dogovori.

Zašto nisam zadovoljan da se bilo šta u BiH dogovori? Ne zato što sam ekstreman, ili da želim rat, već samo zato da probam da ukažem da postoji još Srba na drugim mjestima s kojim nešto treba raditi i s njima dogovarati. Problem ostatka zemlje je problem Srba, a ne bosanskohercegovačkih Srba.

Dozvolite mi da probam da vam otvorim jednu diskusiju s posmatranjem s druge strane, ne zato da bi bilo šta minimizirao od našeg rada. Shodno svojoj diskusiji daću određene predloge.

Prvo, žao ni je što smo uopšte ušli u ovakav politički tok iz koga, iskreno da vam kažem, nemamo svijetlu budućnost. Ovaj tok smo najmanje željeli i on je salto nortale naše politike koju smo vodili do prije 15-tak dana. Do prije 15 dana imali smo isključivo Jugoslaviju, pa bilo kakvu, smatrajući bar sam ja kao pristalica Demokratske stranke smatrao da će biti snage da iz centra Beograda raspišemo bilo kakve izbore, ili bilo šta da dođemo do parlamentarnih pregovarača sa cijelim svijetom, ako treba iz Beograda.

Normalno, mislim da i vi žalite što se ovako desilo.

(Upadica poslanika: Jesmo li mi krivi?)

Obrazložiću. Naša krivica je u tome što nismo imali otvorene oči što nismo vidjeli s kim se treba dogovarati i šta treba dogovarati. Uopšte nemamo načina da se opravdamo svom narodu gdje smo proveli plebiscit.

U narodu i u selima totalno je neraspoloženje. Pitanje je da li mi i politički možemo da vladamo sa narodom koji je konfuzan, koji politički preuzimaju meštari. To se vidjelo na mitingu u Krajini ne govorim drugo stvari.

Plaši se i sam narod, istinu da vam kažem, da od gotovo stvari koja je uKrajini ne dobijemo veresiju.

Ja bih išao za ovim: da naša parlamentarna grupa i dalje pregovara, ali je molim da se ništa ne dogovori. Ali da napravimo određen plan po komo moramo hitno pregovarati sa ljudima iz Srbije i Crne Bore. Srbija, Crna Gora, dio Hrvatske — srpski dio – dio BiH stvori privremenu vladu koje će raspisati nove izbore za novu Jugoslaviju. Molim vas ne federativnu, nego Jugoslaviju. Jer, Evropa i svijet ne poznaju te konfederativne, federativne zemlje koje su proizašle na bazi vlasništva iz prošlosti. Oni hoće državu s jednim parlamentom. Pravimo je, da ta inicijativa bude naša vodilja i naš cilj. Pokažimo da smo demokrata u BiH i pregovarajmo, ali ne propustimo nešta što nije naš interes.

Zato bih predložio da ta grupe u ime demokratske stranke iz BiH nastoji da ubijedi Bulatovića i Slobu Miloševića da nije vrijeme da kooptiraju državu Jugoslaviju, jer je niko na svijetu neće priznati.

Da ne mogu praviti ustav s nekim komisijama, nego da to moraju uraditi kako se to radi. A oni dobro znaju kako se to radi, i po međunarodnim pravilima, pravu naroda itd. Da ni u jednom takvom sistemu učestvujemo, da nam to bude cilj, vodilja i neka to bude ostatak Jugoslavije nova ili velika Srbija. Kako god hoćete da se zove, ali neka to bude.

Trenutno smo suočeni da nemamo ni jednog parlamenta koji u ime Srba može da odlučuje i donosi zakone u ime Srba, koji je legitiman i koga će neko da prizna.

To mogu da obrazložim. Može neko reći da nisam upućen i da Parlament Srbije može da odlučuje o svim zakonima. Može u Srbiji.

Ima tu mnogo problema i jednog dana moramo progledati i ne govoriti kako mi dobro plivamo, a u suštini se davimo.

Prvo, strašno sam nezadovoljan da sa političko pitanje Srba u BiH rješava posebno od političkog rješavanja pitanja Srba u Hrvatskoj. Naša nesposobnost je dovela do toga da nismo uspjeli doći do zajedničkih parlamentaraca.

To je sve ono što je iza nas.

Jedino ispred nas jeste da konfederalizujemo BiH, da se ništa ne dogovorimo, da u tim pregovorima tražimo vrijeme, a da s nivoa Beograda uspijemo nešto da uradimo. Ako to ne bude neće biti rata, biće mira, ali će Srbi izgubiti sve.

Ona najgora solucija.

Ja se mnogo više bojim mira nego rata. Lako je biti mirotvorac imati svoju državu, svoju policiju, svoju vlast. Status quo. Postojeće stanje jedan od elemenata rušenja svake države.

Moram da vas razočaram i da kažem da mi u Krajini nemamo ništa. Da u jednoj Banjaluci bosanskohercegovačka država bolje funkcioniše, siguran sam, nego u Zenici. To možemo sa veoma stručnim ljudima i ministrima da analiziramo, svaku oblast posebno, i da dokažemo da bolje po zakonima BiH funkcioniše to u Banjaluci nego u Zenici.

Prije par mjeseci mi smo govorili kako ćemo zaustaviti fondove i znate na šta se svelo. Svelo se na porobljavanje Krajine od strane HDZ. Mogu da objasnim kako.

Dok smo mi mnogo filozofirali oni su našli sisteme preko naših firmi kao što je Pivara u Banjaluci da na blagajni firme uplaćuju pivo i da otkupljuju 60% proizvodnje. Da 60% poreza na pivo ide firmi a znate ko ja vodi vodi je Šeks. Da sve to završi jedan momak u kratkim gaćama koji je bio u Banjaluci cijelog ljeta i šetao se.

(Upadica poslanika: sada ste sebe demantovali!)

Ja sam istakao samo jedan detalj i način kako se uzima novac.

Ja nisam pristalica nikakvo "Krajiške države". Za mene je samo Jugoslavija s parlamentom u Beogradu, i ako ona ne bude sve je poraz. Prvo, da se ogradim od "Krajiške države".

Status quo na terenu moramo da uzmemo u jednoj Banjaluci i srpskim mjestima, i pitanje je kako. To možemo s nekim pravilima, a ne s haosom. Zato predlažem da lokalne skupštine Krajina budu taj element koji mogu ići ekstremnije, da praktički njih donesemo uredbe i određena pravila za preuzimanje nekakvih stvari. Ima sigurno mnogo konkretnih radnji koje se mogu obaviti imamo i rješenja kako da se izfinansira taj dio i sve ostalo.

Ja sam, međutim, poražen tom činjenicom da postoji želja da se etiketira kako Krajina hoće državu protiv Jugoslavije i da se na taj način (etiketiranjem) spriječi bilo kakvo uzimanje statusa quo na terenu BiH. Mi dobijamo rasute opštine, gdje su predsjednici opština izuzetno lojalni BiH državi. Imamo par zakona koji su bez nas doneseni u Skupštini BiH. Na osnovu tih zakona SDK i uprava prihoda itekako dobro radi. Niko ne pita jesu li bili Srbi u Skupštini BiH. Za mene je to poraz.

Zato predlažem tri stvari:

- da pregovaračka grupa, nastavi i ja molim da se ne dogovori da to ostavi vremenu,
- drugo, da se preko krajiških skupština formiraju pravila oko preuzimanja statusa quo, da ne budemo buntovnici; niko nas neće priznati ako to pravno ne uredimo,
- da pravimo pravni sistem.

KOVAČEVIĆ:

Gospodine predsjedniče, poštovana Srpska skupštino, pokušaću izlaganje svesti na nekoliko predloga.

Naime, pri usvajanju dnevnog reda prvu tačku sam shvatio kao razmatranje izvještaja sa dogovaranja u "Konaku" a g. Vidić je predložio kao dopunu – razmatranje i diskutovanje političke situacije u BiH. Saglasili smo se da to posmatramo pod prvom tačkom, s tim što bih ja dodao: ne samo političke nego političko-bezbjedonosne situacije u BiH.

U tom pravcu prvi dio ove tačke dobro smo iscrpili čini mi se, i bilo je dosta priča o predhodnim pregovaranjima, ali mi se čini da je opšte raspoloženje u sali da se ova tačka po malo privodi kraju; pa pomalo, čini mi se, da ovaj drugi dio prve tačke nismo dovoljno ni tretirali a da ne govorim o tome da smo iscrpili.

Kada je dnevni red usvojen očekivao sam da će neko od SDS-a, iz Odbora ili možda iz Ministarskog savjeta podnijeti jedan izvještaj o političko-bezbjednosnoj situaciji kako bismo bili upoznati da stanjem na terenu, mada mi se čini da o tome ne treba puno trošiti riječi. Kako to nije uslijedilo ja ću se usuditi da predložim, s obzirom da se nagovještava sljedeća sjednica Skupštine (petak ili subota) da se prije ili poslije Skupštine održi jedan plenum u kome bi se, na inicijativu Glavnog odbora, bili i svi članovi Glavnog odbora, Politički savjet Stranke, poslanici i predsjednici izvršnih vlasti tamo gdje su postavljeni kandidati SDS-a.

Na tom plenumu tretirala bi se samo jedna tačka dnevnog reda: političko-bezbjedonosna situacija u BiH. Jer, SDS kao vodeća politička snaga srpskog naroda u BiH mora u kontinuitetu pratiti razvoj situacije na terenu i redovno cijeniti političko-bezbjedonosnu situaciju.

RAŠULA:

Htio sam da repliciram na onaj dio g. iz Prnjavora koji govori o krajiškim opštinama koje su na neki način, da kažem, u službi BiH vlade. Drugim riječima suprotstavljene krajini. Meni se čini da smo mi ovdje samo izrazili lojalnost Srpskoj Bosni i Hercegovini a nikako lojalnost Bosni i Hercegovini kada je bila Skupština Krajine u Banjaluci.

LJUBO BOSILJČIĆ:

Kada je bilo govora o referendumu ja sam za to da u budućem konceptu Bosne i Hercegovine se održi referendum, i to sam za to da se održi referendum građana i to Bosne i Hercegovine, Srbije i Crne Gore. Pa neka malo vide drugovi iz SDA šta učini većina.

JEDAN POSLANIK (ne predstavlja se):

Zamolio bih dr. Karadžića, ili nekog od pregovarača, da večeras ili sutra naveče, na najudarnijem terminu TV dnevnika izađu i da srpskom narodu u BiH pojasni pregovore i njihove rezultate u "Konaku". Mislim da bi to bilo mnogo bolje nego da mi narodu to prenosimo.

DR RADOVAN KARADŽIĆ:

Moram bar malo, sumarno, da odgovorim na ono što je do sada rečeno.

Ovo je u pitanju proces. I Dobrivoje Vidić nije u pravu utoliko što jedan proces koji nije završen ne treba ocjenjivati kao završen. Mi smo se uklopili u taj proces svojim strateškim zamislima i ostvarujemo to etapu po etapu.

Mi nikad ovaj papir ne bi potpisali kao dokument. Nikad, nikad, nikad! Ali u ovoj fazi bilo bi suludo da ga ne prihvatimo.

Vi se sjećate kolika je halabuka bila na običnu regionalizaciju. Danas Izetbegović nije bio na konferenciji za štampu, već su bili njegovi koji su se lažno radovali i pričali kako Muslimani treba da budu svi srećni i zadovoljni itd.

Oni su morali da prihvate da je BiH djeljiva i to po nacionalnom principu, i to na tri a ne na 15 konstitutivnih jedinica. Ovo je faza u kojoj smo mi ostvarili svoju prvu stratešku zamisao. Hoće li BiH da mijenja odnos prema Jugoslaviji onda će se taj proces primijeniti i na BiH.

Da su prihvatili "Beogradsku inicijativu", dobro im je rekao Krajišnik s govornice: sjeti ćete se "Beogradske inicijative" sa žaljenjem, dakle da su je prihvatili za njih bi bilo mnogo bolje, a za

nas mnogo gore. Hrvati bi izašli, mi bi bili manjina. Pošto je nisu prihvatili mi ostvarujemo svoju državu. To što će oni da interpretiraju i što ovaj papir ima pogodnosti da ga jedan tretira ovako, drugi onako, to je po našem mišljenju njegova prednost. Jer, on može da ga interpretira, a mi ćemo da radimo i da ga interpretiramo.

Mi ćemo da kažemo šta je naša konstitutivna jedinica. Možda će biti monarhija, možda će šef naše države u BiH biti monarh ako mi tako odlučimo. I biće uvezan sa Srbijom i Crnom Gorom, kako mi to odlučimo, kakve prilike mi stvorimo na terenu.

Mislim da Srbi ne smiju da rade ono što sada rade da čekaju pravne norme, mada ih mi već imamo - savezni zakoni i propisi još funkcionišu; da u krajevima na ljudski način uzmu vlast u svoje ruke.

Garantujem vam da nema te Krajine koju bi svijet priznao, a Srpsku Bosnu i Hercegovinu je već priznao. Mi smo očuvali srpski narod kao korpus, kao cjelinu u BiH i izdvojili ga kao entitet i sada je samo pitanje kvantiteta. Postigli smo kvalitet. Evropa ovo priznaje da postoji Srpska Bosna i Hercegovina. Sada se postavlja samo pitanje kvantiteta, tu je natezanje užeta ko će više. Mi smo dobili nategli smo uže do određene mjere, i više nazad nema. U unitarnu BiH više nema, može se samo naprijed da konstitutivne jedinice imaju više vlasti. Prema tome u "vodu" u koju smo htjeli da ih uvedemo mi smo ih uveli. To što nismo dovde (pokazuje do vrat) nego do pasa to je pitanje kvantiteta.

I desiće se po našoj političkoj volji po našem pravu samoopredjeljenje i samoorganizovanje, desiće se po faktičkom stanju koje vi morate da uradite. Ali na terenu to vi stvarno morate da uradite.

Ostalo je da imamo veze a drugim republikama i organizacijama, da uspostavimo nove i zadržimo stare veze kakve mi hoćemo. Naravno, da to ne šteti interesima BiH, a to bi trebalo i da se dokaže.

Mi ćemo da dokažemo da koristi interesima BiH, da Srbi budu u jakim vezama sa Srbijom, Hrvati sa Hrvatskom.

I ovo je proces.

Nemojte misliti da oni koji su htjeli 1971. da rasture Jugoslaviju nisu to postigli Ustavom iz 1974.g. Tripalo je rekao Esadu Ćimiću: ovo što smo dobili Ustavom iz 1974.g je mnogo više nego ono što smo tražili mas-pokretom, 1971.g.

Znači sada se postavljaju temelji oni moraju biti jaki čvrsti i nikad više promjenljivi: tri Bosne i Hercegovine. Kakve će one biti to zavisi i od stanja na terenu koje i vi morate da postignete kao narodni poslanici kao funkcioneri Stranke, kao predstavnici u drugim organima vlasti itd.

Moramo da postignemo i mi u pregovorima pozivajući se na naša prava i na vaše faktičko stanje koje ćete vi postići.

Ja vas obavještavam da mi sigurno nikada ne bismo prihvatili ovaj papir da je ovo konačna verzija. Tražili smo da tamo piše i napisao je velikim slovima: OVAJ JE PAPIR BAZA ZA DALJE PREGOVORE.

Važno je da narodni poslanici znaju svaku sitnicu, jer će sigurno biti interpretacija vrlo pokvarenih. A to smo upozorili i EZ, pred njima smo to i rekli: vi interpretirate na način koji Srbe iritira. Imate uticaj na TV.

Tražili smo po sat vremena na TV, dobijena je neka načelna podrška EZ; da svaka strana dobije po sat vremena dnevno na televiziji koji ne bi plaćali već bi to radila naša ekipa.

Referendum: mi ćemo odlučiti konsenzusom, kakvo pitanje, na kom području, koja interpretacija rezultata itd.

Evo vidim TANJUG-ovu vijest kako je Kutliljero rekao da rješenje leži na tri naroda i kako se oni usaglase. Prema tome oni su postavili armiju i referendum da bi mi odbili papir. To je bila velika zamka, da mi papir odbijemo i da krivica bude na nama. Mi smo referendum prećutali jer znamo da se sada ne definiše. A armiju smo sklonili za kasnije.

Prema tome budite uvjereni ko ne umije da napravi mali korak ne umije da stigne ni na kraj puta.

Mi smo usvojili Ustav, samo treba još da se proglasi. I ova je BiH još u Jugoslaviji ostaje da je Srpska Bosna i Hercegovina u Jugoslaviji da prilagođaja Ustav aranžmana BiH kakva ona bude.

PITANJE: Šta je s priznavanjem Bosne i Hercegovine?

ODGOVOR DR KARADŽIĆA: Bosnu i Hercegovinu su priznali oni koji treba da je priznaju: Bugarska, Turska, Iran i Libija. Odlično, ne može bolje.

EZ neće priznati. Ja sam upozorio g. Kutliljera i za 6. april i za Bajram. I mi pišemo Badinteru da se ne smije priznati i EZ da ne smije priznati uopšte dok ove pregovore ne završimo.

Znači da za Evropu BiH predstavlja ono što je i do sada.

Na osnovu Ustava i zakona mi imamo mogućnosti da povučemo sve naše ljude, takođe i iz MUP-a. O tome ćete vi odlučiti i kada će to biti.

Postoji Zakon o SDK i treba donijeti odluku da se pusti u pogon kako bismo mogli formirati budžet Srpske Bosne i Hercegovine.

Važno je da smo stvorili pravnu osnovu i političku osnovu za dalje postupanje, a kada ćemo otvoriti “kovertirani potez” to je na vama da odlučite. To će sve ići munjevitom brzinom i postavljanje realnog, faktičkog stanja zasnovano na našim aktima i dokumentima.

Mislim da Ministarski savjet mora da radi danonoćno da se pripreme još neki zakoni da se formira SDK itd. Mi ćemo najaviti povlačenje iz MUP-a, da vam ne kažem da smo nabavili i značke. Naša milicija će morati da se ponaša po pravu, nikom ne smije da fali ni dlaka, bez obzira na vjeru, naciju. Svi moraju da se osjećaju potpuno sigurno.

Kada je riječ o mapama Muslimani su na njih pristali. To što će morati da se koriguju je druga stvar. Ne bi bilo radne grupe da je mapa definitivna.

Zato vas molim da na terenu učinite sve da se uspostavi faktičko stanje na osnovu pravde i prava, da se dobro i potpuno upravlja svojim sudbinama i prostorima uz puno uvažavanje građana druge nacionalnosti. Po tome će ljude cijeniti.

Biće vjerovatno raznih preseljavanja, ali ništa ne smije biti pod pritiskom. Vidimo da se Srbi iz Livna sele itd. i sve su to prirodne stvari koje donosi ovako jedan opasan proces, žestok proces preuređivanja država.

Budite sigurno, nema potpisivanja dok ne postignemo što hoćemo, a vi svi znate našu stratešku zamisao. Onog trena kada postignemo samostalnu Srpsku Bosnu i Hercegovinu, samostalnu od ostale dvije i od centralnih organa onda pred nama leže mogućnosti za povezivanje: državna, ekonomski kulturna i kakva mi hoćemo. Sada ne moramo sve kazati. Činjenica je da su sada durbini uprijeti na Jugoslaviju, na Bosnu i Hercegovinu, krajnji strateški cilj sada mora ostati tajan.

Jedan vrlo visoki činovnik u Stejt departmentu lični Bejkerov i prijatelj i saradnik je rekao g. Koljeviću: granice sada na možete mijenjati. Koljević je pitao a kada: moći će kad se fokus svjetske pažnje skine s vas. Tada je sva moguće. Sada smo na prvim stranicama svuda u svijetu.

PREDSJEDAVAJUĆI M. KRAJIŠNIK:

Dao bih neke primjedbe, nekoliko predloga i obrazloženja.

Mislim da je sasvim u redu sva strepnja i primjedbe vezane za sutrašnjicu. Ovdje ni jednu diskusiju ne treba shvatiti u onom obliku kako nije upućena, a to je da sada neko ima nešto protiv, niti želi davati primjedbu neosnovano.

Mnogo je opravdanih primjedbi. Moram reći da ima obaveza koje su preuzeli naši ministri određeni funkcioneri. Mi smo davno u istoj sali dogovorili da preuzmemo ekonomsku vlast jer se blokiraju naši fondovi sve je to ostalo nedorečeno i nekakvoj neizvjesnosti sa željom da ćemo to sutra privremeno. To je osnov kod mnogih naših poslanika gdje postoji doza nestrpljenja.

Jedno obrazloženje što reče g. Vještica da mi žurimo. Mislim da je dosta ponavljanja diskusija. Mi smo sinoć htjeli hitnu sjednicu ove Skupštine, ukoliko bi se prekinula Konferencija, da bi zauzeli stav kakav je potreban u ovakvo vrijeme. Pošto je Konferencija poprimila drugi tok dali smo informaciju ovdje koja nije bila pripremljena, ali se vremenski to nije moglo.

I pošto je bilo dodatnih predloga sjednica naše Skupštine trebalo bi da bude kasnije jer ima niz zakona koje moramo da pripreмимо, takođe i akata i predloga kako da se preuzme faktičko stanje.

Shvatio sam da bi trebalo uspostaviti odgovornu vlast u Srpskoj Bosni i Hercegovini

- da nađemo mehanizam sprovođenja Ustava BiH,
- hitno formirati MUP, narodnu odbranu,
- sistem platnog prometa,
- zauzeti srpske teritorije.
- finansiranje, problem SDK,
- da pregovarači ostanu kod svojih pozicija,
- o plenumu zaključak da donese Stranka.
- svi koji su formirali opštine da ih svi i prihvatimo,
- svi ministri da predlože neophodne zakone za sprovođenje Ustava i njegovih odredbi
- da Kadrovska komisija Skupštine predloži mandartora vlade i određene resorne ministre.

PREDSJEDAVAJUĆI je zatim predložio da bude samo jedan z aključak:

SASLUŠANE SU USMENE INFORMACIJE O ODRŽANOJ KONFERENCIJI O BIH U SARAJEVU I SKUPŠTINA SRPSKOG NARODA JE OSTALA KOD SVOJIH MINIMALNIH ZAHTJEVA ZA PREGOVORE.

(PREDLOG ZAKLJUČKA JEDNOGLASNO USVOJEN).

SKUPŠTINA JE ZAKLJUČILA DA SE NAREDNA SJEDNICA SKUPŠTINE SRPSKOG NARODA U BOSNI I HERCEGOVINI ODRŽI 24.III.92.g. S POČETKOM U 11,00 sati.

PRIJE TOGA ODRŽAĆE SE SJEDNICA KLUBA POSLANIKA.

Zaključeno je takođe da se na narednoj sjednici SKUPŠTINE IZVRŠI VERIFIKACIJA NOVO FORMIRANIH SRPSKIH SKUPŠTINA.

DA SKUPŠTINA PREMA SOPSTVENOJ ODLUCI KOJU TREBA DA DONESE DA UPUTI PISMO ILI ZAKLJUČAK EZ, UN I DRUGIM ZNAČAJNIM INSTITUCIJAMA GDJE BI SE KAZALO DOK TRAJU PREGOVORI POD OKRILJEM EZ TRAŽIMO DA SE NE VODI NIKAKAV PROCES KOJI BI IŠAO KA PRIZNAVANJU BOSNE I HERCEGOVINE JER BI TO SIGURNO BLOKIRALO PROCES DOGOVARANJA.

U VEZI FORMIRANIH OPŠTINA ILI KOJE SE NA TO PRIPREMAJU MATERIJAL DA PRIPREMI MINISTARSKI SAVJET ZA NAREDNU SJEDNICU SKUPŠTINE 24.III.92.g.

PREDLOŽENI ZAKLJUČCI USVOJENI JEDNOGLASNO.

ZA NAREDNU SJEDNICU PREMA STENOGRAMU PRIPREMITI MATERIJAL ZA SJEDNICU. UKOLIKO SE STIGLE PRIPREMITI MATERIJAL BIĆE DOSTAVLJEN SVIM POSLANICIMA, AKO NE URUČI ĆE IM SE NA SAMOJ SJEDNICI.

2.

“POSLANIČKA PITANJA”:

a) Rajko Kasagić: Da sa do naredne sjednice skupšina preispita da li je g. Žepinić sumnjivo dobio plac za ženu, vikendicu pored kuće i “Mazdu”.

Predsjedavajući je na osnovu i diskusije i iznesenih predloga u vezi MUP-a predložio da sa to rješava kada se bude rješavalo o Ministarstvu unutrašnjih pslova.

PREDLOG PREDSJEDAVALAČEG USVOJEN JEDNOGLASNO.

b) Jovo Mijatović je predložio da se na sjednici postavi i pitanja funkcinisanja izvršne vlasti pošto kod nekih Srba u toj vlasti ima čiste opstrukcije u samom vrhu. Zato treba pripremiti materijal o tome šta je koji ministar uradio, šta se radi da se narodu pošteno kaže da ljudi koji ne izvršavaju svoje obaveza nećemo trpjeti.

Predsjedavajući je u vezi s ovim predložio da sa vodi računa da ni jedan kadar koji do sada nije ispunio svoju obavezu ne može biti predložen niti usvojen, niti ustoličen. Kada budemo formirali vlast treba da analiziramo sve što je dosadašnja vlast dala. Znači da to bude tačka dnevnog rada na jednoj od sjednica Skupština kada se bude diskutovalo o vlasti koju budemo postavljali.

ZNAČI ANALIZA DOSADAŠNJEG RADA PREDSTAVNIKA VLASTI S PREDLOZIMA ZA NOVE FUNKCIONERE UZ OBRAZLOŽENJE ZAŠTO NEKO MOŽE BITI PONOVO BIRAN A ZAŠTO NEKO NE MOŽE.

PREDLOG PREDSJEDAVALAČEG USVOJEN JEDNOGLASNO.

ISTOVREMENO, USVOJEN PREDLOG DA SE VODI RAČUNA O POSTAVLJANJU NOVIH KADROVA, DA O TOME IMAMO VIŠE PREDLOGA, ČAK DA SE NAĐU I NAJBOLJI KADROVI.

DO NAREDNE SJEDNICE SKUPŠTINE RAZMISLITI NA PODRUČJIMA REGIJA O NAJBOLJIM MOGUĆIM KADROVIMA ZA NEKOLIKO ČELNIH FUNKCIJA I TO DOSTAVITI KADROVSKOJ KOMISIJI SKUPŠTINE JER ĆE JOJ TO OMOGUĆITI LAKŠI RADI PREDLAGANJE.

RIJEČ JE O KADROVIMA ZA ČETIRI RESORA: MUP, SDK, NARODNU ODBRANU I INOSTRANE POSLOVE.

c) Rajko Dukić je informisao Skupštinu da Srpsko kulturno-prosvjetno društvo "Prosvjeta" i Politički savjet SDS pripremaju za 28.III. 92. g. u Sarajevu Kongres srpskih intelektualaca pod nazivom "Jugoslovenska kriza i srpsko pitanje". Biće prisutno nekoliko stotina intelektualaca iz BiH i šire različitih profila. Molimo da se se iz svih regija dostavi spisak jednog broja intelektualaca od privrede i dalje koji bi na ovom Kongresu mogli dati svoj doprinos.

Troškovi će iznositi oko milion i po dinara, izfinansiraće Stranka. Ako nema para treba naći sponzore, što će putem lista "Javnost" biti naglašeno. Potrebno je da i vi to vidite ako ima neko ko želi biti sponzor što se uplaćuje na žiro račun Stranke s napomenom "Za Kongres".

PREDLOZI JEDNOGLASNO USVOJENI.

KAKO ĆE SE KLUB POSLANIKA ODRŽATI PRIJE SJEDNICE SKUPŠTINE 24. marta 1992.g. MOŽE PREDLOŽITI MANDATORA VLADE, KANDIDATE ZA NAVEDENE RESORE.

d) Dr Beli je postavio pitanje nedolaska jednog broja poslanika na sjednice, za to nema ni obrazloženja i predlaže da se obavezno izvršava prozivka pred sjednicu: da se tačno zna ko prisustvuje, ko ne i za to da podnese opravdanje.

USVOJENE SUGESTIJE JEDNOGLASNO: PROZIVKA POSLANIKA DA SE REDOVNO OBAVLJA, POSLANICI KOJI NE DOLAZE NA SJEDNICE SKUPŠTINE DA TO PISMENO OPRAVDAJU.

DA SE UVEDE VIŠE DISCIPLINE NA SAMOJ SJEDNICI DA SE NE IZLAZI I ULAZI TOKOM RADA SJEDNICE SKUPŠTINE.

e) Bjelošević je predložio da se formira parlamentarna grupa za obilazak Bosanskog Broda.

PREDLOG JEDNOGLASNO USVOJEN I U OVU GRUPU SU PREDLOŽENI: PROF. DR VOJISLAV MAKSIMOVIĆ, predsjednik grupe, DR ALEKSA BUHA I BJELOŠEVIĆ.

PREDSJEDAVAJUĆI MR MOMČILO KRAJIŠNIK:

Zahvaljujem se svim poslanicima i gostima na prisustvu i učešću u radu Skupštine srpskog naroda u Bosni i Hercegovini.

Završavamo rad.

(kraj: 14,45 sati)

Sarajevo, 18. mart 1992.god.

(Ilija Đokić, novinar)